

III

(Προπαρασκευαστικές πράξεις)

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

470Η ΣΥΝΟΔΟΣ ΟΛΟΜΕΛΕΙΑΣ ΤΗΣ 15ΗΣ ΚΑΙ 16ΗΣ ΜΑΡΤΙΟΥ 2011

Γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής με θέμα «Ετήσια επισκόπηση της ανάπτυξης: παρουσίαση της ολοκληρωμένης απάντησης της ΕΕ στην κρίση»

COM(2011) 11 τελικό

(2011/C 132/06)

Γενικός εισηγητής: ο κ. SMYTH

Στις 12 Ιανουαρίου 2011 και σύμφωνα με το άρθρο 304 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η Επιτροπή αποφάσισε να ζητήσει τη γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής με θέμα:

Ετήσια επισκόπηση της ανάπτυξης: παρουσίαση της ολοκληρωμένης απάντησης της ΕΕ στην κρίση

COM(2011) 11 τελικό

Στις 18 Ιανουαρίου 2011, το Προεδρείο της ΕΟΚΕ ανάθεσε στην Επιτροπή Καθοδήγησης «Ευρώπη 2020» την προετοιμασία των εργασιών της επί του θέματος αυτού.

Λόγω του επείγοντος χαρακτήρα των εργασιών, η Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή αποφάσισε κατά τη διάρκεια της 470ής συνόδου ολομέλειάς της, της 15ης και 16ης Μαρτίου 2011 (συνεδρίαση της 15ης Μαρτίου 2011) να ορίσει γενικό εισηγητή τον κ. Smyth, και υιοθέτησε την παρούσα γνωμοδότηση με 164 ψήφους υπέρ, 8 ψήφους κατά και 7 αποχές.

ΜΕΡΟΣ Ι: Η ΕΤΗΣΙΑ ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ ΤΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΧΑΝΕΙ ΤΗΝ ΕΥΚΑΙΡΙΑ ΝΑ ΠΑΡΑΣΧΕΙ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ ΠΟΥ ΘΑ ΣΤΟΧΕΥΟΥΝ ΑΠΕΥΘΕΙΑΣ ΣΤΗΝ ΕΞΥΠΝΗ, ΔΙΑΤΗΡΗΣΙΜΗ ΚΑΙ ΧΩΡΙΣ ΑΠΟΚΛΕΙΣΜΟΥΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗ

1. Η ΕΟΚΕ στηρίζει πλήρως της στρατηγική Ευρώπη 2020 καθώς και την πρόοδο προς τον εκ των προτέρων συντονισμό της δημοσιονομικής πολιτικής κατά το Ευρωπαϊκό Εξάμηνο και ευελπιστεί πως, τουλάχιστον όσον αφορά τις χώρες της Ευρωζώνης, οι τρέχουσες νομοθετικές προτάσεις για τον συντονισμό των ευρωπαϊκών οικονομικών πολιτικών θα αποτελέσουν το πρώτο βήμα προς μια πραγματικά κοινή οικονομική πολιτική και προς τον πλήρη συντονισμό των δημοσιονομικών πολιτικών.

2. Η ΕΟΚΕ εκφράζει τον προβληματισμό της για την ανησυχητική τάση που παρατηρείται στις συζητήσεις για την οικονομική διακυβέρνηση στην Ευρώπη προς περιορισμένης εμβέλειας και χωρίς εστίαση διακυβερνητικές προτάσεις αντί της κοινοτικής μεθόδου.

3. Η ΕΟΚΕ παροτρύνει συνεπώς την Ευρωπαϊκή Επιτροπή να προασπισθεί την ευρωπαϊκή ολοκλήρωση καταθέτοντας τολημρές,

ισορροπημένες και περιεκτικές προτάσεις που θα επιτρέψουν στην Ευρώπη να εισέλθει σε τροχιά έξυπνης, διατηρήσιμης και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξης κατά το πνεύμα της νεοσύστατης στρατηγικής «Ευρώπη 2020».

4. Προς τούτο, η ΕΟΚΕ υπογραμμίζει πως η Ετήσια Επισκόπηση της Ανάπτυξης (ΕΕΑ) θα πρέπει να διαδραματίζει ιδιαίτερα σημαντικό ρόλο στην πρόοδο της ουσιαστικής μεταρρύθμισης των πολιτικών τόσο στα κράτη μέλη όσο και σε ευρωπαϊκό επίπεδο. Η ΕΟΚΕ επαινεί την Επιτροπή για την επιλογή μιας ολοκληρωμένης μορφής για την ΕΕΑ με 10 απαριθμούμενες προτεραιότητες σε 3 ευρείες ενότητες, προκειμένου να επιτραπεί η ακριβής συζήτηση επί των διακυβευόμενων ζητημάτων.

5. Η ΕΟΚΕ εκφράζει ωστόσο τη λύπη της για το ότι σε αυτήν την πρώτη Ετήσια Επισκόπηση της Ανάπτυξης η Ευρωπαϊκή Επιτροπή έχασε την ευκαιρία να συνεχίσει στο πνεύμα της στρατηγικής Ευρώπη 2020 που προτάσσει την απευθείας στόχευση της έξυπνης,

διατηρήσιμης και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξης, εστιάζοντας αντ' αυτού στη δημοσιονομική εξυγίανση με τη στενή έννοια, σε συνδυασμό με προτάσεις επί των αγορών εργασίας που συχνά στερούνται ισορροπίας και δεν περιέχουν την ευρωπαϊκή διάσταση της ενιαίας αγοράς με τους μελλοντοστραφείς μοχλούς ανάπτυξης της.

6. Όσον αφορά τη δημοσιονομική εξυγίανση, η ΕΟΚΕ εκφράζει τη λύπη της για το γεγονός ότι οι προτάσεις περί εξυγίανσης επικεντρώνονται αποκλειστικά στην πλευρά των δαπανών – ενώ συμπληρώνονται από πρόταση για την ενδεχόμενη διεύρυνση της βάσης της έμμεσης φορολογίας σε ορισμένα κράτη μέλη. Δεδομένου ότι η σημερινή κρίση του δημοσίου χρέους πηγάζει από τη χρηματοπιστωτική κρίση και την επακόλουθη τεράστια δημόσια οικονομική στήριξη που κινητοποιήθηκε προκειμένου να διασωθεί ο χρηματοπιστωτικός κλάδος και να μην οδηγηθούμε σε συνολική κατάρρευση του συστήματος, η ΕΟΚΕ θα ανέμενε σειρά προτάσεων για συμβολή του χρηματοπιστωτικού τομέα στην επιστροφή των κρατικών προϋπολογισμών σε βιώσιμη τροχιά. Επιπλέον, συγκεκριμένες και φιλόδοξες προτάσεις για τον έλεγχο των χρηματαγορών αποτελούν προαπαιτούμενο για τη δημιουργία κλίματος εμπιστοσύνης και την αποφυγή νέων αναταράξεων.

7. Η ΕΟΚΕ υπογραμμίζει πως η εξυγίανση των δημόσιων προϋπολογισμών θα είναι αδύνατη χωρίς επαρκή ρυθμό οικονομικής ανάπτυξης. Εκφράζει δε τη λύπη της για το γεγονός ότι η Επιτροπή δεν έχει σχεδιάσει υπόθεση εργασίας για την ανάπτυξη που να μεγιστοποιεί τη δυναμική της ενιαίας αγοράς, αλλά αντίθετα επικεντρώνεται στη δραστική δημοσιονομική εξυγίανση ως προϋπόθεση για την ανάπτυξη. Θα έπρεπε να δοθεί πολύ μεγαλύτερη προσοχή στους μοχλούς ανάπτυξης που θα επιτρέψουν στα κράτη μέλη να εξυγιάνουν τα δημοσιονομικά τους όντας παράλληλα σε τροχιά βιώσιμης ανάπτυξης. Προς τούτο, κατά τη γνώμη της ΕΟΚΕ, αναπόσπαστο μέρος κάθε μελλοντοστραφούς οικονομικής στρατηγικής πρέπει να αποτελέσει μια εξισορροπημένη μακροοικονομική προσέγγιση, η οποία θα συνδυάζει αρμονικά την οικονομική πολιτική που βασίζεται στην προσφορά με αυτή που βασίζεται στη ζήτηση. Τούτο συνεπάγεται πως τα κράτη μέλη με πλεόνασμα τρεχουσών συναλλαγών πρέπει να ενθαρρυνθούν να συνεχίσουν την επεκτατική τους στρατηγική και να αντιμετωπίσουν την έλλειψη εγχώριας ζήτησης.

8. Μια μελλοντοστραφής προσέγγιση όσον αφορά αγορές εργασίας, τη συνταξιοδοτική μεταρρύθμιση, την ανεργία και την ευελιξία με ασφάλεια θα βασίζεται στη δημιουργία διατηρήσιμων θέσεων εργασίας, τη δημιουργία ευκαιριών απασχόλησης, την αξιοποίηση της δυναμικής των νέων οικονομικών κλάδων και την καθαρή ενέργεια. Η ΕΟΚΕ εκτιμά πως ο κοινωνικός διάλογος κατέχει ζωτικό ρόλο σε κάθε πολιτική που σχετίζεται με την αγορά εργασίας. Καθοριστικής σημασίας είναι επίσης τα συστήματα κοινωνικής ασφάλισης, ως αυτόματοι κοινωνικοί και οικονομικοί σταθεροποιητές που συμβάλλουν στην ανάπτυξη και την παραγωγικότητα, αμβλύνουν τη φτώχεια και προωθούν την οικονομική και κοινωνική συνοχή, στοιχεία απαραίτητα για να εξασφαλισθεί η στήριξη της κοινής γνώμης στο ευρωπαϊκό εγχείρημα. Καθώς στρέφουμε το βλέμμα στην έξυπνη, διατηρήσιμη και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξη, είναι σημαντικό να βασιστούμε σε αυτές τις βασικές αρχές που αποτελούν τα θεμέλια της ευρωπαϊκής κοινωνικής οικονομίας

της αγοράς. Η ΕΟΚΕ επιμένει συνεπώς ότι είναι ατυχείς οι προτάσεις της Επιτροπής προς τα κράτη μέλη, οι οποίες εμφανώς παρεμβαίνουν στα συστήματα συλλογικών διαπραγματεύσεων και τις πρακτικές εργασιακής ασφάλειας των τελευταίων.

9. Επιπλέον, η ΕΟΚΕ εκτιμά πως η Ευρωπαϊκή Επιτροπή πρέπει να διασαφηνίσει τη θέση της όσον αφορά τις ποσοστώσεις και την υποχρεωτική ασφάλιση που βαρύνουν τους επαγγελματικούς κλάδους. Θα πρέπει να υπάρξει διαφοροποίηση μεταξύ των καθηκόντων παροχής δημοσίων υπηρεσιών και υπηρεσιών κοινής ωφέλειας άνευ διακρίσεων και των παραγόντων που μπορούν να αποτελέσουν πραγματικά εμπόδια στη δυναμική της ενιαίας αγοράς. Όσον αφορά τις ρυθμίσεις για το εμπόριο, πρέπει επίσης να μελετηθούν σχολαστικά οι συνέπειές τους στην απασχόληση του κλάδου και να εφαρμοσθεί η αρχή της επικουρικότητας για ζητήματα όπως η οριοθέτηση ή το ωράριο εργασίας που πρέπει να αποτελούν τη συνισταμένη των τοπικών, πολιτιστικών, κλιματικών ή άλλων συνθηκών.

10. Παράλληλα, η ΕΟΚΕ φρονεί πως η ΕΕΑ δεν δίνει τη δέουσα προσοχή στην ευρωπαϊκή δυναμική ανάπτυξης της Ενιαίας Αγοράς, αναφερόμενη επιφανειακά μόνο στην καθοριστικής σημασίας Πράξη περί ενιαίας αγοράς και μη αναπτύσσοντας βασικές πτυχές της που οδηγούν σε έξυπνη, διατηρήσιμη και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξη, όπως τα διπλώματα ευρεσιτεχνίας της ΕΕ, η ευρωπαϊκή «επαγγελματική κάρτα», τα ευρωπαϊκά προγράμματα υποδομών, ο διασυνοριακός δανεισμός, οι ολοκληρωμένες αγορές ενυπόθηκων δανείων, η κοινωνική επιχειρηματικότητα και τα κοινωνικά επενδυτικά ταμεία.

11. Στην επόμενη ενότητα η ΕΟΚΕ καταθέτει λεπτομερέστερα τις συγκεκριμένες προτάσεις της ως προς τα 10 σημεία που προέταξε η Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Ευελπιστεί να κατευθύνει κατ' αυτόν τον τρόπο τη συζήτηση προς τα πραγματικά διακυβεύματα.

ΜΕΡΟΣ ΙΙ: ΟΙ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΤΗΣ ΕΟΚΕ ΕΠΙ ΤΩΝ 10 ΣΗΜΕΙΩΝ ΠΟΥ ΠΡΟΒΑΛΛΟΝΤΑΙ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

1. Εφαρμογή αυστηρής δημοσιονομικής εξυγίανσης

1.1 Η ΕΟΚΕ πιστεύει ότι το ζητούμενο είναι να εξισορροπηθούν τα δημόσια οικονομικά και να αποφευχθεί, παράλληλα, η μείωση της ζήτησης η οποία θα οδηγούσε σε ύφεση που θα προκαλούσε περαιτέρω ελλείμματα και θα εξωθούσε την ευρωπαϊκή οικονομία σε έναν φαύλο κύκλο.

1.2 Για να μην τεθούν σε κίνδυνο οι στόχοι του ευρωπαϊκού σχεδίου για την ανάκαμψη της οικονομίας, η ΕΟΚΕ συνιστά να δρομολογηθούν προγράμματα για τη μείωση του δημόσιου χρέους. Αυτό θα πρέπει να πραγματοποιηθεί κατά τρόπο συμβατό με τους στόχους της οικονομικής ανάκαμψης και της απασχόλησης, οι οποίοι καθορίζονται στη στρατηγική «Ευρώπη 2020»⁽¹⁾.

⁽¹⁾ Γνωμοδότηση της ΕΟΚΕ με θέμα «Οι επιπτώσεις της κρίσης του δημόσιου χρέους στη διακυβέρνηση της ΕΕ», ΕΕ C 51, 17.2.2011, σελ. 15.

1.3 Πρέπει να διευρυνθεί η φορολογική βάση των κρατών μελών, μεταξύ άλλων με την κατάργηση των φορολογικών παραδείσων, την παύση του φορολογικού ανταγωνισμού και την υιοθέτηση μέτρων για την αντιμετώπιση της φοροδιαφυγής και της φοροαπάτης ⁽²⁾.

1.4 Η φορολογική πολιτική θα πρέπει να στραφεί σε νέες πηγές εσόδων, όπως η φορολογία επί των συναλλαγών, οι ενεργειακοί φόροι, οι εισφορές στα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα, οι εισφορές για τις εκπομπές CO₂ (με την επιφύλαξη της εξυγίανση της αγοράς εμπορίας εκπομπών άνθρακα), κ.λπ.. Η φορολόγηση με αυτόν τον τρόπο θα μπορούσε να περιορίσει την πίεση που ασκείται στους κρατικούς προϋπολογισμούς και να διευκολύνει τον αναπροσανατολισμό των πόρων προς την κατεύθυνση της βιώσιμης επένδυσης στην πραγματική οικονομία. Θα μπορούσε επίσης να βοηθήσει στην παροχή νέων ιδίων πόρων για τον προϋπολογισμό της Ευρωπαϊκής Ένωσης ⁽³⁾. Ο φόρος επί των χρηματοπιστωτικών συναλλαγών υποδηλώνει επίσης ότι ο χρηματοπιστωτικός τομέας θα επιστρέψει ένα μέρος των δημοσίων επιδοτήσεων που έλαβε ⁽⁴⁾.

1.5 Η ΕΟΚΕ θεωρεί ότι οι κυρώσεις θα πρέπει να αντισταθμιστούν από την ενίσχυση της ευρωπαϊκής αλληλεγγύης κατά τη διαχείριση των δημοσίων χρεών ⁽⁵⁾.

2. Διόρθωση των μακροοικονομικών ανισορροπιών

2.1 Κατά τη γνώμη της ΕΟΚΕ, αναπόσπαστο μέρος της στρατηγικής μετά το 2010 πρέπει να αποτελέσει μια εξισορροπημένη μακροοικονομική προσέγγιση, η οποία θα συνδυάζει αρμονικά την οικονομική πολιτική που βασίζεται στην προσφορά με αυτή που βασίζεται στη ζήτηση. Η ΕΟΚΕ επιθυμεί να τονίσει την ανάγκη περιορισμού των μεγάλων διαφορών στα ισοζύγια τρεχουσών συναλλαγών. Η ΕΟΚΕ ελπίζει ότι, τουλάχιστον για τις χώρες της ζώνης του ευρώ, ο ευρωπαϊκός συντονισμός της οικονομικής πολιτικής θα είναι το πρώτο βήμα προς μία γνήσια κοινή οικονομική πολιτική και τον συντονισμό των δημοσιονομικών πολιτικών ⁽⁶⁾.

2.2 Η ΕΟΚΕ υπογραμμίζει τον ρόλο που διαδραματίζουν συντελεστές εκτός των τιμών, όπως η διαφοροποίηση των προϊόντων, το τεχνολογικό περιεχόμενο, η ποιότητα των προϊόντων, η ποιότητα υπηρεσιών που σχετίζονται με τα προϊόντα (μετά την πώληση), κ.λπ., στην πρόκληση μακροοικονομικών ανισορροπιών. Πρέπει να προσδιοριστούν μεταβλητές που μπορούν να δείξουν το επίπεδο και την εξέλιξη τους στα κράτη μέλη της ΟΝΕ.

2.3 Οι δέουσες μισθολογικές πολιτικές πρέπει να διαδραματίσουν κεντρικό ρόλο στην αντιμετώπιση της κρίσης. Η προσαρμογή των μισθών στην αύξηση της παραγωγικότητας με γνώμονα την συνολική οικονομία διασφαλίζει την ισορροπία μεταξύ μιας

ικανοποιητικής εξέλιξης της ζήτησης και της ανταγωνιστικότητας των τιμών. Συνεπώς, οι κοινωνικοί εταίροι πρέπει να αποφεύγουν συγκράτηση των μισθών που οδηγεί σε πολιτική «παρασιτισμού» και να προσαρμόζουν τη μισθολογική πολιτική στην παραγωγικότητα ⁽⁷⁾.

2.4 Ενώ ο στενότερος οικονομικός συντονισμός εκτείνεται όχι μόνο στη δημοσιονομική και νομισματική πολιτική, αλλά και στον ενισχυμένο συντονισμό της μισθολογικής πολιτικής στη ζώνη του ευρώ, πρέπει να ληφθεί υπόψη η αυτονομία των συλλογικών διαπραγματεύσεων. Από αυτή την άποψη, ο ορισμός κυβερνητικών στόχων ως προς τις συλλογικές συμβάσεις εργασίας ή η επιβεβαίωση από το κράτος περικοπή μισθών πρέπει να θεωρούνται απαράδεκτες και απορριπτές ενέργειες. ⁽⁸⁾.

3. Εξασφάλιση της σταθερότητας του χρηματοπιστωτικού τομέα

3.1 Η ΕΟΚΕ θεωρεί ότι πρέπει να καταβληθούν εντονότερες προσπάθειες για την προετοιμασία του χρηματοπιστωτικού συστήματος για την περίοδο μετά την κρίση, έτσι ώστε να είναι διαφανές, κοινωνικά και ηθικά υπεύθυνο, καλύτερα ελεγχόμενο και καινοτόμο και να έχει ισορροπημένη ανάπτυξη, συμβατή με το υπόλοιπο οικονομικό σύστημα, με στόχο τη μεσοπρόθεσμη και μακροπρόθεσμη δημιουργία αξίας και βιώσιμης ανάπτυξης ⁽⁹⁾.

3.2 Η ΕΟΚΕ προτείνει να διευκολυνθεί η εναρμόνιση των εθνικών νομοθεσιών για την προστασία των χρηστών των χρηματοπιστωτικών προϊόντων (καταναλωτών, επιχειρήσεων κλπ). Ενδείκνυται επίσης η συμμετοχή στην ευρωπαϊκή αρχή χρηματοπιστωτικής εποπτείας (το σημερινό Ευρωπαϊκό Σύστημα Χρηματοπιστωτικής Εποπτείας - ΕΣΧΕ) ενός ή και περισσότερων εκπροσώπων των καταναλωτών κατόπιν υπόδειξης των κοινωνικών εταίρων και των ενώσεων προστασίας του καταναλωτή ⁽¹⁰⁾.

3.3 Η ΕΟΚΕ προτείνει να ενισχυθεί, με την ευρεία έννοια, το δίκτυο παραγωγής χρηματοπιστωτικών πληροφοριών και να διευκολυνθεί η συμπερίληψη περισσότερων φορέων και η θέσπιση νέων κανόνων για μεγαλύτερη διαφάνεια και αποτελεσματικότητα των μεθόδων αξιολόγησης ιδίως όσον αφορά τα παράγωγα προϊόντα ⁽¹¹⁾.

⁽²⁾ Βλ. δελτίο ΕΟΚΕ 593/2009 «Ένα πρόγραμμα για την Ευρώπη: οι προτάσεις της κοινωνίας των πολιτών», CESE 593/2009, Δελτίο 1, σημείο 2.

⁽³⁾ Περαιτέρω προτάσεις σχετικά με τη φορολογία παρατίθενται στο σημείο 8.

⁽⁴⁾ Βλ. γνωμοδότηση της ΕΟΚΕ «Φόρος χρηματοπιστωτικών συναλλαγών», EE C 44, 11.2.2011, σελ. 81.

⁽⁵⁾ EE C 51, 17.2.2011, σελ. 15.

⁽⁶⁾ Βλ. γνωμοδότηση της ΕΟΚΕ «Η στρατηγική της Λισσαβώνας μετά το 2010», EE C 128, 18.5.2010, σελ. 3. και «Οικονομική ανάκαμψη: σημερινή κατάσταση και πρακτικές πρωτοβουλίες», EE C 48, της 15.2.2011, σελ. 57.

⁽⁷⁾ Γνωμοδότηση ΕΟΚΕ με θέμα τα «Αποτελέσματα της συνόδου κορυφής για την απασχόληση» EE C 306 της 16.12.2009, σελ. 70.

⁽⁸⁾ Βλ. γνωμοδότηση της ΕΟΚΕ με θέμα: «Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών - Ενίσχυση του συντονισμού των οικονομικών πολιτικών για τη σταθερότητα, την ανάπτυξη και την απασχόληση - Εργαλεία για ισχυρότερη οικονομική διακυβέρνηση της ΕΕ», EE C 107, της 6.4.2011, σελ. 7.

⁽⁹⁾ Βλ. γνωμοδότηση της ΕΟΚΕ «Μετά την κρίση: ένα νέο χρηματοπιστωτικό σύστημα για την εσωτερική αγορά», EE C 48, 15.2.2011, σελ. 38.

⁽¹⁰⁾ Βλ. γνωμοδότηση της ΕΟΚΕ για την «Πρόταση κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1060/2009 για τους οργανισμούς αξιολόγησης πιστοληπτικής ικανότητας», EE C 54, 19.2.2011, σ. 37.

⁽¹¹⁾ EE C 54, 19.2.2011, σελ. 37.

3.4 Η ΕΟΚΕ προτείνει να εγκαταλειφθεί το ισχύον σύστημα αυτορρύθμισης ακόμη και διεθνώς. Απαιτείται να συνεχιστεί η διαδικασία συντονισμού των διαφόρων αρμόδιων αρχών, να καθοριστούν αυστηροί κανόνες με καθολική ισχύ, καθώς και να εμπεδωθεί η βεβαιότητα εφαρμογής τους. Η ΕΕ πρέπει να καταβάλει κάθε προσπάθεια να επιτευχθεί αυτός ο σκοπός στους διεθνείς οργανισμούς. ⁽¹²⁾.

3.5 Η ΕΟΚΕ χαιρετίζει τις νομοθετικές πρωτοβουλίες για την ενίσχυση της ρύθμισης και της διαφάνειας των χρηματοπιστωτικών αγορών, οι οποίες καλύπτουν και τη βελτίωση της εποπτείας των οίκων αξιολόγησης της πιστοληπτικής ικανότητας, την εταιρική διακυβέρνηση, τις αμοιβές των διευθυντικών στελεχών και τις μισθολογικές πολιτικές ⁽¹³⁾.

3.6 Η ΕΟΚΕ επικροτεί την πρόταση κανονισμού για τις ανοικτές πωλήσεις και ορισμένες πτυχές των συμβάσεων αντιστάθμισης πιστωτικού κινδύνου, η οποία θα εξαλείψει τα αντικρουόμενα καθεστώτα και θα αποσαφηνίσει την κατάσταση στις χρηματοπιστωτικές αγορές. ⁽¹⁴⁾.

3.7 Δεδομένου του ρόλου των οίκων αξιολόγησης κατά την πρόσφατη κρίση της παγκόσμιας χρηματαγοράς και των χρηματιστηρίων αξιών, η ΕΟΚΕ εκτιμά ως θετικό το γεγονός ότι τέθηκε σε εφαρμογή ένα πρόγραμμα σε τρία στάδια για τη ρύθμιση της δράσης αυτών των οίκων για λογαριασμό των επενδυτών και των καταναλωτών. Επικροτεί επίσης τη συμπερίληψη του δημόσιου χρέους στο θεματολόγιο της τρέχουσας δημόσιας διαβούλευσης ⁽¹⁵⁾.

3.8 Η ΕΟΚΕ προτείνει την περιοδική δημοσίευση έκθεσης παρακολούθησης σχετικά με τις κρατικές ενισχύσεις, η οποία θα παρέχει λεπτομερή εικόνα της πορείας της εφαρμογής των μέτρων, υπολογίζοντας τις επιπτώσεις στις αγορές, με στόχο την προετοιμασία ενός σχεδίου αναβάθμισης του βιομηχανικού τομέα το οποίο είναι απαραίτητο για την οικονομική ανάκαμψη της ΕΕ, με την ενίσχυση των επιχειρήσεων, ιδίως των ΜΜΕ, και την αύξηση των επιπέδων απασχόλησης. ⁽¹⁶⁾.

3.9 Η ΕΟΚΕ είναι της άποψης ότι τα χρήματα των φορολογουμένων δεν πρέπει να χρησιμοποιηθούν και πάλι για την κάλυψη ζημιών των τραπεζών και υποστηρίζει, καταρχήν, την εκ των προτέρων σύσταση ενός εναρμονισμένου δικτύου εθνικών ταμείων εξυγίανσης τραπεζών (ΤΕΤ), που θα συνδέεται με μία δέσμη συντονισμένων εθνικών ρυθμίσεων διαχείρισης κρίσεων. Ωστόσο, προβληματίζεται για το γεγονός ότι, προκειμένου να θεσπισθεί ένα πρακτικώς εφαρμόσιμο σύστημα ταμείων εξυγίανσης τραπεζών, τα κράτη μέλη πρέπει να συμφωνήσουν προηγουμένως όσον αφορά τη θέσπιση κοινών μεθόδων και ομοιόμορφων κανόνων για την αποφυγή στρεβλώσεων του ανταγωνισμού.

⁽¹²⁾ ΕΕ C 54, 19.2.2011, σελ. 37.

⁽¹³⁾ Πρβλ. γνωμοδότηση της ΕΟΚΕ με θέμα «Μετά την κρίση: ένα νέο χρηματοπιστωτικό σύστημα για την εσωτερική αγορά», ΕΕ C 48, 15.2.2011, σελ. 38.

⁽¹⁴⁾ Πρβλ. γνωμοδότηση της ΕΟΚΕ με θέμα την «Πρόταση κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για τις ανοικτές πωλήσεις και ορισμένες πτυχές των συμβάσεων αντιστάθμισης πιστωτικού κινδύνου», ΕΕ C 84, της 17.3.2011, σελ. 34.

⁽¹⁵⁾ ΕΕ C 54, της 19.2.2011, σελ. 37.

⁽¹⁶⁾ Βλ. γνωμοδότηση με θέμα την «Έκθεση της Επιτροπής - Έκθεση επί της πολιτικής ανταγωνισμού 2009», ΕΕ C 84 της 17.3.2011, σ. 7.

3.10 Στο πλαίσιο της ευρωπαϊκής χρηματοπιστωτικής πολιτικής, θα μπορούσε να αποβεί αποδοτική η διατήρηση μέρους του τραπεζικού κεφαλαίου του Δημοσίου, προκειμένου να υπάρχει πρόσβαση στα τεκταινόμενα στον τραπεζικό τομέα ⁽¹⁷⁾.

4. Βελτίωση των κινήτρων εργασίας

4.1 Η ΕΟΚΕ πιστεύει ότι πρέπει να αναληφθεί δράση ώστε να αποβούν εφωφελείς οι αλλαγές και να βελτιωθεί η πρόσβαση στην απασχόληση, ιδιαιτέρως ορισμένων ομάδων που αντιμετωπίζουν προβλήματα. Αυτό πρέπει να γίνει με την αύξηση των ευκαιριών και τη μείωση των αντικινήτρων για απασχόληση, τη βελτίωση των συστημάτων φορολόγησης και χορήγησης επιδομάτων, συμπεριλαμβανομένων των φοροαπαλλαγών για το δεύτερο ενεργό μέλος της οικογένειας, προκειμένου να καταστεί πιο προσοδοφόρα η εργασία, και με τη διασφάλιση της πρόσβασης στις υπηρεσίες που επιτρέπουν τη συμμετοχή στα δρώμενα. Για όσους αδυνατούν να εργαστούν, πρέπει να εξασφαλιστεί επαρκής εισοδηματική στήριξη και πρόσβαση στις κοινωφελείς υπηρεσίες ⁽¹⁸⁾.

4.2 Η ΕΟΚΕ θεωρεί την ποιοτική φροντίδα των παιδιών ευκαίρια να αναβαθμιστεί η ποιότητα ζωής και να βοηθηθούν όλα τα μέλη κάθε οικογένειας να συνδυάσουν τον επαγγελματικό με τον οικογενειακό και τον ιδιωτικό τους βίο, παράλληλα με την ενίσχυση της συμμετοχής των γυναικών στην αγορά εργασίας και την αύξηση του οικογενειακού εισοδήματος ⁽¹⁹⁾.

4.3 Ο ρόλος της Eurostat θα πρέπει να εστιαστεί περισσότερο στην αδήλωτη εργασία σε συγκεκριμένες εθνικές καταστάσεις που απαιτούν δράση εκ μέρους των κρατών μελών, αλλά και σε εγκληματικά δίκτυα που συνδέονται με την παράνομη μετανάστευση. Κάτι τέτοιο θα δικαιολογούσε την πιο ενεργό δικαστική συνεργασία στους κόλπους της Ένωσης και τον αυξημένο ρόλο της ΕΕ, δεδομένου ότι οι μορφές αυτές εργασίας επηρεάζουν, επίσης, την εσωτερική αγορά και τον ανταγωνισμό. Τα κοινοτικά μέτρα θα πρέπει να ενθαρρύνουν τους κοινωνικούς εταίρους των κρατών μελών να αναπτύξουν εθνικά και τομεακά σχέδια και να συνεργαστούν με τις αρχές για την επίλυση αυτών των προβλημάτων. Σε ευρωπαϊκό επίπεδο, οι κοινωνικοί εταίροι θα μπορούσαν να προβούν σε από κοινού ανάλυση και διάδοση των βέλτιστων πρακτικών των κρατών μελών. Για την καταπολέμηση της αδήλωτης εργασίας απαιτείται αποτελεσματική διασυνοριακή συνεργασία των αρχών των κρατών μελών, έλεγχος και ενημέρωση για τις κυρώσεις που επιβάλλονται σε όσους προσφέρουν ή δέχονται αδήλωτη εργασία ⁽²⁰⁾.

4.4 Είναι συνεπώς σημαντικό όχι μόνο να συντονιστεί η δομή των φορολογικών και κοινωνικών εισφορών επί της εργασίας που εισπράττονται στο εσωτερικό της ΕΕ, αλλά και να ενταχθεί στην ανάλυση των πτυχών που συνδέονται με το εμπόριο μεταξύ της ΕΕ και του υπόλοιπου κόσμου ⁽²¹⁾.

⁽¹⁷⁾ ΕΕ C 48 της 15.2.2011, σ. 57.

⁽¹⁸⁾ Βλ. γνωμοδότηση της ΕΟΚΕ για την «Κοινωνική Ένταξη», ΕΕ C 128 της 18.5.2010, σ. 10.

⁽¹⁹⁾ Βλ. γνωμοδότηση της ΕΟΚΕ «Φροντίδα και αγωγή παιδιών νηπιακής ηλικίας» ΕΕ C 339, της 14.12.2010, σελ. 1.

⁽²⁰⁾ Πρβλ. γνωμοδότηση της ΕΟΚΕ «Πράσινη Βίβλος - Εκσυγχρονισμός της εργατικής νομοθεσίας για την αντιμετώπιση των προκλήσεων του 21ου αιώνα», ΕΕ C 175, 27.7.2007, σελ. 65.

⁽²¹⁾ Πρβλ. γνωμοδότηση με θέμα «Επιπτώσεις της εδαφικότητας των φορολογικών νομοθεσιών στις βιομηχανικές μεταλλαγές», ΕΕ C 120 της 16.5.2008, σελ. 51.

5. Μεταρρύθμιση των συνταξιοδοτικών συστημάτων

5.1 Η ΕΟΚΕ συμφωνεί με την άποψη ότι οι δημογραφικές προβλέψεις θα πρέπει να αναλύονται και να ελέγχονται ανά τακτά χρονικά διαστήματα, ώστε να πραγματοποιούνται κατάλληλες και έγκαιρες προσαρμογές των συνταξιοδοτικών συστημάτων στα νέα δεδομένα. Ωστόσο, οι συγκεκριμένες προβλέψεις –συμπεριλαμβανομένων των μελλοντικών δημόσιων δαπανών για τις συντάξεις– θα πρέπει να χρησιμοποιούνται και να εξετάζονται με προσοχή, δεδομένου ότι περιλαμβάνουν ενδεχομένως αρκετές εκτιμήσεις που είναι δύσκολο να προβλεφθούν μακροπρόθεσμα (22).

5.2 Ένας μηχανισμός αυτόματης προσαρμογής της ηλικίας συνταξιοδότησης με βάση την επιμήκυνση του προσδόκιμου ζωής και τη δημογραφική αλλαγή δεν έχει την υποστήριξη της ΕΟΚΕ. Οι περισσότεροι από αυτούς τους μηχανισμούς αυξάνουν αυτομάτως την ηλικία συνταξιοδότησης σε συνάρτηση με την άνοδο του προσδόκιμου ζωής και άλλες παραμέτρους της οικονομίας και της αγοράς εργασίας. Τέτοιες θεμελιώδεις αποφάσεις για τις συνθήκες διαβίωσης θα πρέπει να λαμβάνονται από τα κοινοβούλια κατόπιν εκτεταμένου δημόσιου διαλόγου, με τη συμμετοχή των κοινωνικών εταίρων και άλλων σημαντικών φορέων, και όχι από ηλεκτρονικούς υπολογιστές. Επιπροσθέτως, κάθε κράτος μέλος που εφαρμόζει τον εν λόγω μηχανισμό θα πρέπει να λαμβάνει υπόψη το γεγονός ότι μολονότι αυτός περιορίζει τις αντιδράσεις της κοινής γνώμης κατά των μεταρρυθμίσεων, η έλλειψη πραγματικών ευκαιριών απασχόλησης για ηλικιωμένους εργαζόμενους, θα μπορούσε να οδηγήσει στη μετάθεση της οικονομικής στήριξης των εργαζομένων αυτών σε άλλους πυλώνες της κοινωνικής ασφάλισης. Ως εκ τούτου, η αβίαστη εφαρμογή ενός μηχανισμού αυτόματης προσαρμογής στη λειτουργία των συνταξιοδοτικών συστημάτων, προκειμένου να καταστούν οι συντάξεις επαρκείς και βιώσιμες, ενδέχεται να μην έχει τα υπεσχημένα αποτελέσματα. Η αύξηση της πραγματικής ηλικίας συνταξιοδότησης δεν θα πρέπει να αποτελέσει μεμονωμένο μέτρο, αλλά επιβάλλεται να συνοδεύεται από μέτρα που πολλαπλασιάζουν τις ευκαιρίες απασχόλησης για τα άτομα που προσεγγίζουν την ηλικία αυτή. (23).

5.3 Η ΕΟΚΕ υποστηρίζει την προαγωγή της απασχόλησης των πιο ηλικιωμένων εργαζομένων, πιστεύει όμως ότι η αποθάρρυνση της πρόωρης συνταξιοδότησης είναι ένα θέμα που απαιτεί σε βάθος συζήτηση σχετικά με τις συνθήκες, το πεδίο εφαρμογής, τα συνοδευτικά πολιτικά μέτρα, κ.λπ., έτσι ώστε να μην δημιουργηθούν κοινωνικά προβλήματα, ιδίως στην κατηγορία των ηλικιωμένων (24).

5.4 Η ΕΟΚΕ αμφιβάλλει κατά πόσο η απλή αύξηση της νόμιμης ηλικίας συνταξιοδότησης μπορεί να επιλύσει τα προβλήματα που συνδέονται με τις δημογραφικές προκλήσεις. Αντιθέτως, θεωρεί ότι αυτό θα μπορούσε να οδηγήσει εκατομμύρια ηλικιωμένους, ιδίως γυναίκες, κάτω από τα όρια της φτώχειας. Αυτό που πρέπει να γίνει είναι να αυξηθεί η ηλικία πραγματικής συνταξιοδότησης με πρωτοβουλίες που προάγουν την παράταση του εργασιακού βίου, σε συνδυασμό με αποτελεσματικές πολιτικές για την ανάπτυξη και την απασχόληση. Μόνο μια ουσιαστική πολιτική «ενεργούς γήρανσης» με στόχο την αύξηση της συμμετοχής στην επιμόρφωση και στη διά βίου μάθηση μπορεί να ενισχύσει σταθερά τα ποσοστά απασχόλησης των ηλικιωμένων ατόμων, τα οποία αναγκάζονται να εγκαταλείψουν πρόωρα την εργασία τους εξαιτίας προβλημάτων υγείας, υψηλού εργασιακού ρυθμού, πρόωρων απολύσεων και έλλειψης ευκαιριών επιμόρφωσης ή επανένταξης στην αγορά εργασίας. Επιπλέον, η παράταση της νόμιμης ηλικίας συνταξιοδότησης

ενδέχεται να ασκήσει περαιτέρω πιέσεις σε άλλους πυλώνες της κοινωνικής ασφάλισης, όπως οι συντάξεις αναπηρίας ή η κατοχύρωση ελάχιστου εισοδήματος (πράγμα που συνέβη σε ορισμένα κράτη μέλη), καθιστώντας πλασματική την υποτιθέμενη προσπάθεια δημοσιονομικής εξυγίανσης. Παράλληλα, μαζί με τη δια βίου επαγγελματική κατάρτιση, την υιοθέτηση ενεργών μέτρων για την αγορά εργασίας, την παροχή οικονομικών κινήτρων για την παραμονή στην εργασία, ακόμη και για τους αυτοαπασχολούμενους, και την αλλαγή της στάσης των επιχειρήσεων απέναντι στους ηλικιωμένους εργαζομένους, θα πρέπει επίσης να προωθηθούν τα ακόλουθα μέτρα προκειμένου να δοθούν νέες επιλογές σε αυτή την κατηγορία εργαζομένων:

- τροποποίηση της νομοθεσίας η οποία δεν επιτρέπει σε ορισμένα κράτη μέλη την σωρευτική καταβολή μισθού και σύνταξης στους συνταξιούχους ή δικαιούχους αναπηρικών συντάξεων οι οποίοι επιθυμούν να εργαστούν·
- εισαγωγή συστήματος κινήτρων για την παρότρυνση των εργαζομένων να παραμείνουν στην εργασία πέραν της νόμιμης ηλικίας συνταξιοδότησης· οι παροχές που προκύπτουν μετά τη συμπλήρωση της ηλικίας συνταξιοδότησης θα πρέπει να είναι πιο ελκυστικές από αυτές που ίσχυαν προηγουμένως·
- παρότρυνση των κρατών μελών να συνεργαστούν με τους κοινωνικούς εταίρους για την έννοια της βαριάς εργασίας·
- ουσιαστική καθοδήγηση και παροχή υποστήριξης σε όσους αναζητούν εργασία, καθώς και μέτρα βιώσιμης επανένταξης στην αγορά εργασίας·
- εφαρμογή κοινωνικά αποδεκτών κινήτρων για παράταση της συνταξιοδότησης, καθώς και προαιρετική δημιουργία ευνοϊκών καθεστώτων ευέλικτης μετάβασης από την απασχόληση στη συνταξιοδότηση·
- λήψη μέτρων για τον μετριασμό της φυσικής και πνευματικής καταπόνησης στην εργασία, ώστε να μπορούν οι εργαζόμενοι να παραμένουν ενεργοί για μεγαλύτερο χρονικό διάστημα·
- ενθάρρυνση των ηλικιωμένων εργαζομένων να αναβαθμίζουν τις δεξιότητές τους·
- ευαισθητοποίηση των εταιρειών –ιδίως των ΜΜΕ– και των ηλικιωμένων εργαζομένων σε θέματα καινοτόμου διοίκησης του προσωπικού και οργάνωσης της εργασίας με τρόπο ευνοϊκό για τους ηλικιωμένους εργαζόμενους (25).

5.5 Η ΕΟΚΕ θεωρεί ότι τα υποχρεωτικά αναδιανεμητικά συστήματα πρέπει να εξακολουθήσουν να συμβάλλουν καθοριστικά στην εξασφάλιση των συντάξεων στο μέλλον και, επομένως, πρέπει να τύχουν ιδιαίτερης προσοχής, προκειμένου να αναστραφεί η τάση μειωμένων δεικτών αναπλήρωσης που παρατηρείται σε πολλές χώρες της ΕΕ (26).

(22) Σχέδιο γνωμοδότησης της ΕΕ C 84, της 17.3.2011, σελ. 38 για την Πράσινη Βίβλο με θέμα «Επαρκή, βιώσιμα και ασφαλή ευρωπαϊκά συνταξιοδοτικά συστήματα».

(23) ΕΕ C 84 της 17.3.2011, σ. 38, ό.π.

(24) ΕΕ C 128 της 18.5.2010, σελ. 10.

(25) ΕΕ C 84 της 17.3.2011, σ. 38, ό.π.

(26) ΕΕ C 84 της 17.3.2011, σ. 38, ό.π.

5.6 Η ΕΟΚΕ σημειώνει τη δυνατότητα ανάπτυξης προαιρετικών ιδιωτικών συνταξιοδοτικών συστημάτων, τα οποία θα μπορούσαν να λειτουργήσουν παράλληλα με τα υπάρχοντα συνταξιοδοτικά συστήματα. Στο πλαίσιο αυτό, θα μπορούσε να διερευνηθεί το ενδεχόμενο ευρωπαϊκών εγγυήσεων προς όφελος των «διασυννοριακών» εργαζομένων. Εφόσον οι μελλοντικές συντάξεις καθορίζονται από το ατομικό εισόδημα και το προσδόκιμο ζωής -πράγμα το οποίο αποβαίνει κυρίως σε βάρος των γυναικών- πρέπει να δοθεί ιδιαίτερη προσοχή στα ιδιωτικά συστήματα συνταξιοδότησης που έχουν καθιερωθεί σε ορισμένες χώρες με σκοπό τον περιορισμό του κινδύνου της φτώχειας για τις ηλικιωμένες γυναίκες ⁽²⁷⁾.

5.7 Η ΕΟΚΕ καλεί την Επιτροπή να αναθεωρήσει την Οδηγία 2003/41/ΕΚ για τις δραστηριότητες και την εποπτεία των ιδρυμάτων που προσφέρουν υπηρεσίες επαγγελματικών συνταξιοδοτικών παροχών, προκειμένου να διασφαλισθεί ότι

- πραγματοποιείται διαβούλευση με τους εργαζόμενους και τους συνδικαλιστές για τις συνταξιοδοτικές επενδύσεις και τους σχετικούς κινδύνους και ότι οι απόψεις τους γίνονται σεβαστές
- τα κράτη μέλη χρησιμοποιούν βέλτιστες πρακτικές για να εγγυηθούν την προστασία των εταιρικών συντάξεων των εργαζομένων από τη χρεοκοπία ⁽²⁸⁾.

5.8 Η παρακολούθηση του γενικού επιπέδου των υποχρεώσεων στα συνταξιοδοτικά συστήματα είναι ζήτημα θεμελιώδους σημασίας. Το τρέχον πλαίσιο μπορεί να συμπληρωθεί με την παρακολούθηση και με την ενημέρωση σχετικά με τις έμμεσες συνταξιοδοτικές υποχρεώσεις βάσει μιας εγκεκριμένης μεθόδου. Επίσης, θα μπορούσε να εξεταστεί η αναθεώρηση των κανόνων του Συμφώνου Σταθερότητας και Ανάπτυξης, με στόχο την ορθή απεικόνιση των αποτελεσμάτων των μεταρρυθμίσεων (περιλαμβανομένης της μετάβασης από αμιγώς αναδιανεμητικά σε μερικώς κεφαλαιοποιητικά συστήματα) μεταρρυθμίσεις οι οποίες έχουν ως αποτέλεσμα τη μεταβολή στη χρηματοδότηση των συνταξιοδοτικών συστημάτων και επομένως την αύξηση των εμφανών και τη μείωση των αφανών υποχρεώσεων. Εν προκειμένω, οι συγκεκριμένες μεταρρυθμίσεις —που αποσκοπούν στην επίτευξη της μακροπρόθεσμης βιωσιμότητας των συντάξεων— δεν υπονομεύονται βραχυπρόθεσμα από τυχόν υψηλότερο δημόσιο χρέος. Ωστόσο, η προώθηση ουσιαστικών μεταρρυθμίσεων με βάση τις προβλέψεις για το 2060 μπορεί να οδηγήσει σε απομάκρυνση από τον στόχο της επάρκειας και της βιωσιμότητας των συντάξεων. Η ΕΟΚΕ συνιστά τη δημιουργία «κεφαλαίου ασφαλείας» που θα συμπληρώνει τα υποχρεωτικά αναδιανεμητικά συνταξιοδοτικά συστήματα κατά περίπτωση, προκειμένου να αποτραπεί ο κίνδυνος απότομου προσαρμογών, οι οποίες θα έπλητταν τους πιο ευάλωτους. ⁽²⁹⁾

⁽²⁷⁾ CESE 72/2011, ό.π., και γνωμοδότηση της ΕΟΚΕ «Χάρτης πορείας για την ισότητα μεταξύ γυναικών και ανδρών (2006-2010) και στρατηγική για τη συνέχεια του», ΕΕ C 354, 28.12.2010, σελ. 1.

⁽²⁸⁾ Πρβλ. γνωμοδότηση της ΕΟΚΕ «Ο αντίκτυπος των ιδιωτικών επενδυτικών κεφαλαίων, των αμοιβαίων κεφαλαίων κινδύνου και των κρατικών ταμείων επενδύσεων στις βιομηχανικές μεταλλαγές στην Ευρώπη», ΕΕ C 128, 18.5.2010, σελ. 56.

⁽²⁹⁾ ΕΕ C 84, της 17.3.2011, σελ. 38 ό.π.

6. Επανάταξη των ανέργων στην απασχόληση

6.1 Κατά την άποψη της Επιτροπής, η «ενεργοποίηση» προς αναζήτηση εργασίας θα πρέπει να επιτευχθεί κυρίως με την παροχή αποτελεσματικών υπηρεσιών από τα κέντρα εργασίας και όχι τόσο από υποτιθέμενα «κίνητρα» μέσω των επιδομάτων ανεργίας. Υπό τη σκιά της κρίσης, ιδίως, η ΕΟΚΕ δεν βλέπει την ανάγκη θέσπισης αυστηρότερων κανόνων για την ασφάλιση κατά της ανεργίας. Η ΕΟΚΕ διαπιστώνει επίσης σχετικά, ότι ενόψει της τρέχουσας ανεργίας-ρεκόρ (όπου περίπου 24 εκατ. άτομα είναι άνεργα) το πρόβλημα στις αγορές εργασίας δεν συνίσταται στην έλλειψη εργατικού δυναμικού γενικά, αλλά στην έλλειψη ειδικευμένου εργατικού δυναμικού σε ορισμένα κράτη μέλη, καθώς και στη μαζική έλλειψη διαθέσιμων θέσεων εργασίας. Πρέπει να δοθεί περισσότερη προσοχή στην ανάπτυξη μιας έξυπνης πολιτικής προσφοράς που να προάγει την ανάπτυξη και την καινοτομία, συμβάλλοντας παράλληλα στην αύξηση της απασχόλησης ⁽³⁰⁾.

6.2 Οι κοινωνικές παροχές πρέπει να εκληφθούν ως κοινωφελείς παραγωγικές επενδύσεις. Τα επιδόματα ανεργίας που συνδέονται με δυναμικές πολιτικές της αγοράς εργασίας επιτρέπουν τη σταθεροποίηση της οικονομίας και την προώθηση μιας ενεργητικής προσαρμογής στην αλλαγή με τη βελτίωση των δεξιοτήτων και με αποτελεσματικές πρωτοβουλίες στον τομέα της αναζήτησης εργασίας και του αναπροσανατολισμού. Θα ήταν σκόπιμο να συνεχίσουν να αντιμετωπίζονται με επιφυλακτικότητα τα μέτρα που αποσκοπούν στην αυστηροποίηση των κριτηρίων επιλεξιμότητας. Ο κίνδυνος είναι να βρεθούν σε ακόμη πιο επισφαλή θέση τα αποκλεισμένα άτομα, πράγμα που συνιστά σοβαρό εμπόδιο σε επίπεδο επαγγελματικής (επ)ανάταξης. Αυτές οι πολιτικές μπορούν επίσης να έχουν ως παρενέργεια τη μετακίνηση προς άλλους τομείς κοινωνικής προστασίας, όπως η κοινωνική αρωγή ή η ανικανότητα για εργασία, κάτι που είναι απευκταίο ⁽³¹⁾.

6.3 Η εργασία δεν προστατεύει κατ' «ανάγκη» από τη φτώχεια, γι' αυτό και η δημιουργία θέσεων εργασίας θα πρέπει να επικεντρωθεί στην προσφορά πιο ασφαλούς και επαρκώς αμειβόμενης απασχόλησης. Η εργασία πρέπει να γίνει πιο ελκυστική και να ανταμειβεται πραγματικά στην περίπτωση όλων, συμπεριλαμβανομένων των ατόμων με μειονεκτήματα. Πρέπει δηλαδή να εξασφαλιστεί μια αποτελεσματική ισορροπία μεταξύ φορολογικών καθεστώτων και συστημάτων κοινωνικής ασφάλισης ⁽³²⁾.

6.4 Το πεδίο εφαρμογής του Ευρωπαϊκού Ταμείου Προσαρμογής στην Παγκοσμιοποίηση διευρύνθηκε ορθώς προκειμένου να βοηθήσει τους εργαζόμενους που απολύθηκαν εξαιτίας της τρέχουσας διεθνούς οικονομικής κρίσης ⁽³³⁾.

⁽³⁰⁾ Πρβλ. γνωμοδότηση της ΕΟΚΕ με θέμα την «Απόφαση του Συμβουλίου σχετικά με τις κατευθυντήριες γραμμές για τις πολιτικές απασχόλησης των κρατών μελών Μέρος II των ολοκληρωμένων κατευθυντήριων γραμμών για την Ευρώπη 2020», ΕΕ C 21, 21.1.2011, σελ. 66.

⁽³¹⁾ Πρβλ. γνωμοδότηση της ΕΟΚΕ 977/2010 με θέμα «Ανάπτυξη των κοινωνικών παροχών», ΕΕ C 44 της 11.2.2011, σελ. 28.

⁽³²⁾ Πρβλ. γνωμοδότηση της ΕΟΚΕ με θέμα «Εργασία και φτώχεια: η αναγκαιότητα μιας σφαιρικής προσέγγισης», ΕΕ C 318, 23.12.2009, σελ. 52.

⁽³³⁾ Βλ. γνωμοδότηση της ΕΟΚΕ με θέμα την «Πρόταση κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1927/2006 σχετικά με τη σύσταση του ευρωπαϊκού ταμείου προσαρμογής στην παγκοσμιοποίηση», ΕΕ C 228, 22.9.2009, σελ. 103.

6.5 Η ΕΟΚΕ υποστήριξε τις προσπάθειες που πραγματοποιήθηκαν στη Σύνοδο Κορυφής για την απασχόληση της Πράγας με στόχο τη δράση σε εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο με βάση τον κοινωνικό διάλογο, τη δημιουργία θέσεων εργασίας και τα μέτρα τόνωσης της ζήτησης ⁽³⁴⁾.

6.6 Η ΕΟΚΕ τόνισε τη σημασία της προώθησης της επιχειρηματικής δραστηριότητας και του επιχειρηματικού πνεύματος για να στηριχθεί η οικονομική ανάπτυξη που απαιτείται ώστε να διατηρηθεί το κοινωνικό μοντέλο της Ευρώπης. Θα πρέπει να υπάρξει διάκριση μεταξύ της πραγματικής επιχειρηματικότητας και της οικονομικά εξαρτημένης αυτοαπασχόλησης. Σε πολλές περιπτώσεις η μετάβαση στο καθεστώς του οικονομικά εξαρτώμενου αυτοαπασχολούμενου δεν αποτελεί ελεύθερη αλλά επιβεβλημένη επιλογή, λόγω εξωτερικών παραγόντων, όπως η ανάθεση μέρους της παραγωγής σε τρίτους ή η αναδιάρθρωση μιας επιχείρησης, με αποτέλεσμα τη λύση των συμβάσεων εργασίας ⁽³⁵⁾.

6.7 Τα συστήματα κοινωνικής προστασίας όχι μόνο συνέβαλαν στην προστασία των Ευρωπαίων από τις σοβαρότερες επιπτώσεις της χρηματοπιστωτικής κρίσης, αλλά διαδραμάτισαν αντικυκλικό ρόλο οικονομικού σταθεροποιητή. Ελλείψει φιλόδοξων πολιτικών σύγκλισης, τα συστήματα αυτά θα μπορούσαν να τεθούν σε κίνδυνο, κυρίως λόγω πρακτικών ανταγωνισμού που αναπτύσσονται από ορισμένα κράτη μέλη, για τα οποία η μείωση των κοινωνικών δαπανών αποτελεί μοχλό προσέλκυσης ξένων επενδύσεων. Αυτή η διαδικασία, η οποία αποτελεί ήδη μια πραγματικότητα σε φορολογικό και μισθολογικό επίπεδο, τείνει να επεκταθεί και σε κοινωνικό επίπεδο ⁽³⁶⁾.

6.8 Η ΕΟΚΕ επιδοκίμασε το γεγονός ότι κατά την έναρξη της παρούσας κρίσης απασχόλησης, πολλές χώρες της ΕΕ εφάρμοσαν μέτρα για την αγορά εργασίας που στηρίζονται από το δημόσιο, με στόχο τόσο την παραμονή των εργαζομένων στις επιχειρήσεις – αντί της απόλυσής τους – όσο και την περαιτέρω κατάρτισή τους Η εφαρμογή τέτοιων προτύπων, τα οποία παρέχουν στις επιχειρήσεις τη δυνατότητα να διατηρήσουν τους εργαζόμενους, παρά την οικονομική κρίση, σε συνδυασμό με τη σημαντική ενίσχυση του εισοδήματός τους για την αντιστάθμιση της μείωσης του χρόνου εργασίας, αποτελεί έναν πολύ ευφύεστερο τρόπο αντιμετώπισης της κρίσης από ό,τι η απόλυση ειδικευμένων εργαζομένων με τις πρώτες δυσκολίες. Κατ' αυτόν τον τρόπο, όταν η οικονομία ανακάμψει, θα υπάρχει επάρκεια ειδικευμένου εργατικού δυναμικού. Τέτοια πρότυπα πρέπει να επεκταθούν στα κράτη μέλη της ΕΕ στα οποία δεν υφίστανται μέχρι τώρα και σε εργαζομένους με άτυπες συμβάσεις εργασίας ⁽³⁷⁾.

⁽³⁴⁾ Βλ. τη γνωμοδότηση της ΕΟΚΕ με θέμα «Ο αντίκτυπος της παγκόσμιας κρίσης στους κυριότερους ευρωπαϊκούς τομείς της μεταποίησης και των υπηρεσιών», ΕΕ C 318, 23.12.2009, σελ. 43.

⁽³⁵⁾ Βλ. γνωμοδότηση της ΕΟΚΕ με θέμα «Ανακοίνωση της Επιτροπής στο Συμβούλιο, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών, εφαρμογή του κοινοτικού προγράμματος της Λισσαβώνας: προώθηση της επιχειρηματικής νοσηροπίας μέσω της εκπαίδευσης και της μάθησης», ΕΕ C 309, 16.12.2006, σ. 110, καθώς και τη γνωμοδότηση της ΕΟΚΕ με θέμα «Νέες τάσεις στον τομέα της αυτοαπασχόλησης – η ειδική περίπτωση της οικονομικά εξαρτώμενης αυτοαπασχόλησης», ΕΕ C 18, 19.1.2011, σελ. 44.

⁽³⁶⁾ ΕΕ C 44 της 11.2.2011, σελ. 28, ό.π.

⁽³⁷⁾ ΕΕ C 306 της 16.12.2009, σελ. 70, ό.π.

7. Εξισορρόπηση ασφάλειας και ευελιξίας

7.1 Η ευελιξία με ασφάλεια πρέπει να μην θεωρείται ως δέσμη μέτρων για τη διευκόλυνση της απόλυσης εργαζομένων ή την υπονόμευση της κοινωνικής προστασίας γενικά και των ανέργων ειδικότερα. Τα μέτρα ενίσχυσης της πτυχής της ασφάλειας στο πλαίσιο της ευελιξίας με ασφάλεια πρέπει να αποτελούν, κατά την τρέχουσα συγκυρία, ζήτημα ύψιστης προτεραιότητας ⁽³⁸⁾.

7.2 Η υιοθέτηση προτύπων μερικής ανεργίας καταδεικνύει ότι στις περισσότερες χώρες η ελαστικότητα στις αγορές εργασίας επαρκεί για να είναι οι επιχειρήσεις σε θέση να αντιδράσουν άμεσα στη μείωση της ζήτησης. Οι εκκλήσεις για μείωση των υφιστάμενων κανόνων προστασίας της εργασίας είναι αβάσιμες ⁽³⁹⁾.

7.3 Οι αλλαγές στην αγορά εργασίας προκάλεσαν την αύξηση του ποσοστού μερικής και ορισμένου χρόνου απασχόλησης. Αυτοί οι τύποι απασχόλησης έχουν ενδεχομένως συμβάλει στη διευκόλυνση της εισόδου στην αγορά εργασίας και στην αύξηση των ποσοστών απασχόλησης στην Ευρώπη. Όμως οι εργαζόμενοι σε προσωρινές θέσεις εργασίας τείνουν να είναι λιγότερο παραγωγικοί, τους παρέχεται λιγότερη κατάρτιση χρηματοδοτούμενη από τους εργοδότες και είναι περισσότερο επιρρεπείς σε εργατικά ατυχήματα. Κινδυνεύουν ακόμη να παραμείνουν εγκλωβισμένοι σε προσωρινή απασχόληση. Πρέπει να ληφθούν υπόψη οι νέοι κίνδυνοι και να προβλεφθούν μεταβατικές περιόδους κατά την εφαρμογή της ευελιξίας με ασφάλεια, αλλά δεν θα πρέπει να καταργούνται συστηματικά οι συμβάσεις μόνιμης απασχόλησης. Οι Ευρωπαίοι κοινωνικοί εταίροι έχουν ζητήσει την επαρκή ασφάλεια για τους εργαζόμενους με κάθε μορφή σύμβασης ⁽⁴⁰⁾.

7.4 Η ευελιξία με ασφάλεια δεν μπορεί να λειτουργήσει αποτελεσματικά αν οι εργαζόμενοι δεν διαθέτουν ικανοποιητική κατάρτιση. Υπάρχει άμεση σχέση μεταξύ των νέων δεξιοτήτων και της δημιουργίας νέων θέσεων εργασίας. Είναι προς το συμφέρον των επιχειρήσεων να επενδύουν στη συνεχή κατάρτιση των εργαζομένων τους. Οι εργαζόμενοι, από την πλευρά τους, έχουν την ευθύνη να μεριμνούν για τη διαρκή κατάρτισή τους ⁽⁴¹⁾.

7.5 Μια στρατηγική απασχόλησης προς την κατεύθυνση της βιώσιμης οικονομίας μπορεί να βασίζεται σε γνώσεις και τεχνογνωσία που είναι ήδη καλά ανεπτυγμένες στα κράτη μέλη. Τα πλεονεκτήματα αυτά πρέπει να προωθηθούν από την ΕΕ, η οποία χρειάζεται εξειδικευμένες θέσεις εργασίας. Για τον λόγο αυτόν, τα κράτη μέλη πρέπει να αυξήσουν τις επενδύσεις στα συστήματα εκπαίδευσης και συνεχούς κατάρτισης που διαθέτουν, μεταξύ άλλων για την προώθηση των επιστημών, της τεχνολογίας και της μηχανικής. Το παρόν επίπεδο δημόσιων επενδύσεων στην εκπαίδευση είναι απολύτως ανεπαρκές και θα πρέπει να ενταχθεί σε μια συνεκτική στρατηγική δια βίου μάθησης ⁽⁴²⁾.

⁽³⁸⁾ Βλ. γνωμοδότηση της ΕΟΚΕ με θέμα «Πώς μπορεί να χρησιμοποιηθεί η ευελιξία με ασφάλεια στην αναδιάρθρωση που συνδέεται με την παγκόσμια ανάπτυξη», ΕΕ C 318, 23.12.2009, σελ. 1.

⁽³⁹⁾ ΕΕ C 306, 16.12.2009, σ. 70, ό.π.

⁽⁴⁰⁾ Βλ. γνωμοδότηση της ΕΟΚΕ με θέμα «Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών για τη θέσπιση κοινών αρχών όσον αφορά την ευελιξία με ασφάλεια: περισσότερες και καλύτερες θέσεις εργασίας μέσω της ευελιξίας με ασφάλεια», ΕΕ C 211, 19.8.2008, σ. 48.

⁽⁴¹⁾ ΕΕ C 318, 23.12.2009, σελ. 1, ό.π.

⁽⁴²⁾ Βλ. γνωμοδότηση της ΕΟΚΕ με θέμα «Ο αντίκτυπος στην απασχόληση των βιομηχανικών μεταλλαγών που οφείλονται σε περιβαλλοντικές, ενεργειακές και κλιματικές προκλήσεις», ΕΕ C 44, 11.2.2011, σελ. 40.

7.6 Τα προσωρινά μέτρα της αγοράς εργασίας πρέπει να διασφαλίζουν ότι η βραχυπρόθεσμη απασχόληση συνδυάζεται με την κατάλληλη κατάρτιση, ειδικότερα όσον αφορά την υγεία και την ασφάλεια στον χώρο εργασίας, και με εγγυήσεις για τα μισθολογικά επίπεδα ⁽⁴³⁾.

7.7 Είναι επείγον και θεμελιώδες να προσανατολιστούν οι νέοι στους τεχνικούς κλάδους και τους κλάδους των θετικών επιστημών, σε κάθε βαθμίδα του εκπαιδευτικού συστήματος, με στόχο να αντιμετωπιστεί η υποβάθμιση των αξιών που συνδέονται με τις παραγωγικές δραστηριότητες, προς όφελος των οικονομικών και κερδοσκοπικών δραστηριοτήτων ⁽⁴⁴⁾.

7.8 Η ΕΟΚΕ χαιρετίζει την πρωτοβουλία της Επιτροπής να ενισχυθεί η αναγνώριση της άτυπης μάθησης και να αυξηθεί η προβολή των δεξιοτήτων που αποκτώνται εκτός του επίσημου εκπαιδευτικού συστήματος (όπως για παράδειγμα μέσω του ευρωπαϊκού διαβατηρίου δεξιοτήτων).

7.9 Η ΕΟΚΕ ζητεί καλύτερη επαγγελματική διαχείριση των εκπαιδευτικών καινοτομιών. Η βελτίωση των συστημάτων εκπαίδευσης και κατάρτισης της ΕΕ είναι ουσιώδης για την αύξηση της απασχολησιμότητας και τη μείωση των ανισοτήτων. Οι θεσμικές αλλαγές στην εκπαίδευση μετά βίας συμβαδίζουν με τις ανάγκες της κοινωνίας. Τα εκπαιδευτικά ιδρύματα πρέπει να λάβουν υπόψη την ανάγκη στενής σχέσης μεταξύ των αλλαγών, της καινοτομίας, της εκπαίδευσης και της κατάρτισης ⁽⁴⁵⁾.

7.10 Η ΕΟΚΕ απευθύνει έκκληση να ενταχθεί και πάλι η εκπαίδευση και η κατάρτιση στην πραγματική ζωή και να προσεγγίσει τόσο τις ανάγκες της κοινωνίας όσο και τις συνήθειες των νέων γενεών μαθητών ⁽⁴⁶⁾.

7.11 Η ΕΟΚΕ επιδοκιμάζει την ιδέα της σύστασης τομεακών συμβουλίων για την απασχόληση και τις δεξιότητες σε ευρωπαϊκό επίπεδο, εξασφαλίζοντας τη συμμετοχή των ενδιαφερομένων μερών στη διαχείριση των τομεακών αλλαγών και στην πρόβλεψη νέων θέσεων εργασίας και δεξιοτήτων προσαρμοσμένων στην προσφορά και τη ζήτηση ⁽⁴⁷⁾.

7.12 Τα ευρωπαϊκά τομεακά συμβούλια θα μπορούσαν να υποστηρίξουν τη διαχείριση των τομεακών αλλαγών και να συμβάλουν στους στόχους της πρωτοβουλίας «Νέες δεξιότητες για νέες θέσεις εργασίας», ενώ θα ήταν χρήσιμο να ζητείται η γνώμη τους όποτε λαμβάνονται αποφάσεις σχετικά με τομεακές αλλαγές σε ευρωπαϊκό επίπεδο ⁽⁴⁸⁾.

⁽⁴³⁾ ΕΕ C 318, 23.12.2009, σελ. 43, ό.π.

⁽⁴⁴⁾ ΕΕ C 318, 23.12.2009, σελ. 43, ό.π.

⁽⁴⁵⁾ Βλ. γνωμοδότηση της ΕΟΚΕ με θέμα «Προσαρμογή των δεξιοτήτων στις ανάγκες των μεταλλασσόμενων βιομηχανιών και υπηρεσιών - Τα οφέλη της ενδεχόμενης σύστασης τομεακών συμβουλίων για την απασχόληση και τις δεξιότητες σε ευρωπαϊκό επίπεδο», ΕΕ C 347, 18.12.2010, σ. 1.

⁽⁴⁶⁾ ΕΕ C 347, 18.12.2010, σελ. 1, αυτόθι.

⁽⁴⁷⁾ ΕΕ C 347, 18.12.2010, σελ. 1, αυτόθι.

⁽⁴⁸⁾ ΕΕ C 347, 18.12.2010, σελ. 1, αυτόθι.

8. Αξιοποίηση του δυναμικού της ενιαίας αγοράς

8.1 Μια δυναμική ενιαία αγορά αποτελεί τόσο προϋπόθεση όσο και βάση για την επιτυχία της στρατηγικής «Ευρώπη 2020». Η ΕΟΚΕ καλεί, συνεπώς, την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και τα κράτη μέλη να λάβουν τα απαιτούμενα σημαντικά και αποφασιστικά μέτρα για την ολοκλήρωση της ενιαίας αγοράς, με παράλληλη διασφάλιση και περαιτέρω ανάπτυξη των οικονομικών, κοινωνικών και περιβαλλοντικών προτύπων. Η ΕΟΚΕ θεωρεί ότι οι επαγγελματικοί κανόνες των ελεύθερων επαγγελμάτων είναι διατάξεις που προστατεύουν τον καταναλωτή, συμβάλλοντας στη διατήρηση της λειτουργικότητας τόσο της ευρωπαϊκής ενιαίας αγοράς όσο και των διεθνών αγορών και αποτρέποντας διαταραχές της αγοράς, όπως αυτές που οδήγησαν στη διεθνή χρηματοπιστωτική κρίση ⁽⁴⁹⁾.

8.2 Η οδηγία για τις υπηρεσίες πρέπει οπωσδήποτε να εφαρμοστεί με πλήρη σεβασμό του πνεύματος και των κανόνων που διέπουν την ενιαία αγορά. Απαιτούνται σαφείς και αποτελεσματικοί κανόνες για την ορθή εφαρμογή και την επίτευξη των στόχων της οδηγίας για την απόσπαση εργαζομένων, που είναι ο θεμιτός ανταγωνισμός μεταξύ των επιχειρήσεων, ο σεβασμός των δικαιωμάτων των εργαζομένων και η αποτροπή του κοινωνικού ντάμπινγκ ⁽⁵⁰⁾.

8.3 Υπάρχει άμεση ανάγκη να αναγνωριστεί η σημασία του κλάδου των υπηρεσιών για την οικονομική και κοινωνική ανάπτυξη. Οι προτεραιότητες πρέπει να οριστούν με τον ακόλουθο τρόπο:

— Πολιτικές για τις υπηρεσίες στις επιχειρήσεις και Ομάδα Υψηλού Επιπέδου. Θα πρέπει να συσταθεί ομάδα υψηλού επιπέδου για τις υπηρεσίες προς τις επιχειρήσεις, η οποία θα αναλάβει τη βαθύτερη ανάλυση του κλάδου.

— Πολιτικές για την αγορά εργασίας στον τομέα της παροχής υπηρεσιών σε επιχειρήσεις. Από κοινωνική άποψη, πρέπει να εξεταστούν σε βάθος οι προκλήσεις που δημιουργούνται στον τομέα από τις νέες μορφές απασχόλησης που παράγονται από τις αλληλεπιδράσεις των υπηρεσιών προς τις επιχειρήσεις και της μεταποιητικής βιομηχανίας. Η ανάλυση αυτή πρέπει να καλύψει την εκπαίδευση, την επαγγελματική κατάρτιση και τη δια βίου μάθηση, καθώς και τις συνθήκες απασχόλησης των εργαζομένων, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που απασχολούνται με συμβάσεις υπεργολαβίας. Για να επιτευχθεί ο στόχος αυτός θα πρέπει να επεκταθεί το πρόγραμμα για τον κοινωνικό διάλογο, ούτως ώστε να εξετασθούν οι συγκεκριμένες αλλαγές που έχουν επέλθει σε ό,τι αφορά τις συνθήκες εργασίας και τις δυνατότητες για τη δημιουργία νέων θέσεων απασχόλησης μέσω των διαρθρωτικών αλλαγών που αφορούν την παροχή υπηρεσιών σε επιχειρήσεις.

— Υπηρεσίες προς τις επιχειρήσεις και πολιτικές για την καινοτομία. Πρέπει να στηριχθούν έντονα η έρευνα και η ανάπτυξη καθώς και προγράμματα και πρωτοβουλίες για την προαγωγή της καινοτομίας στις υπηρεσίες.

⁽⁴⁹⁾ Βλ. γνωμοδότηση της ΕΟΚΕ με θέμα «Το πρόγραμμα της Λισαβώνας και η εσωτερική αγορά», ΕΕ C 347, 18.12.2010, σελ. 8.

⁽⁵⁰⁾ ΕΕ C 347, 18.12.2010, σελ. 8, αυτόθι.

— Ανάπτυξη προτύπων για τις υπηρεσίες προς τις επιχειρήσεις. Πρέπει να ενθαρρυνθούν οι επιχειρήσεις, ούτως ώστε να συμβάλουν στην καθιέρωση προτύπων μέσω αυτορρύθμισης και κατόπιν εκτενών διαβουλεύσεων με τους χρήστες υπηρεσιών που παρέχονται σε επιχειρήσεις.

— Προώθηση της επιστήμης των υπηρεσιών ως νέου κλάδου εκπαίδευσης και κατάρτισης.

— Εσωτερική αγορά και νομοθεσία που επηρεάζει τις υπηρεσίες προς τις επιχειρήσεις. Δεν έχει γίνει αξιολόγηση του αντικτύπου της οδηγίας για τις υπηρεσίες προς τις επιχειρήσεις. Αυτό απαιτεί μεγάλη προσπάθεια, ιδιαίτερος μετά την ενσωμάτωση των διατάξεων της οδηγίας στην εθνική νομοθεσία.

— Περαιτέρω βελτίωση των στατιστικών για τις υπηρεσίες προς τις επιχειρήσεις. Συνιστάται στα κράτη μέλη να συνεργάζονται περισσότερο, προκειμένου να βελτιωθούν οι στατιστικές για τις υπηρεσίες προς τις επιχειρήσεις ⁽⁵¹⁾.

8.4 Πρέπει να δοθεί περισσότερη βαρύτητα στο θέμα της προστασίας των καταναλωτών στην εσωτερική αγορά υπηρεσιών. Η προφανής αβεβαιότητα σε σχέση με τη νομική κατάσταση στον χώρο των διασυνοριακών υπηρεσιών πρέπει να αντιμετωπιστεί με την εφαρμογή στρατηγικής για την πληροφόρηση σε εθνική και πανευρωπαϊκή κλίμακα. Δεν πρέπει να υποτιμηθεί η απαίτηση παροχής ακριβών πληροφοριών για τις παρεχόμενες υπηρεσίες και τους αντίστοιχους φορείς ⁽⁵²⁾.

8.5 Όσον αφορά τον κλάδο διανομής μεγάλης κλίμακας, είναι σημαντικό να μην εμποδίζεται η εμπορική επιτυχία, εκτός εάν εφαρμόζονται πρακτικές που δεν συνάδουν με την υλοποίηση της εσωτερικής αγοράς, όπως η ύπαρξη σαφών ενδείξεων κατάχρησης θέσης στην αγορά ή βλάβης των καταναλωτών οι οποίες συνιστούν παραβίαση του άρθρου 81 της Συνθήκης ΕΕ ⁽⁵³⁾.

8.6 Όσον αφορά το Ευρωπαϊκό πλαίσιο για τη διανοητική ιδιοκτησία, η ΕΟΚΕ υποστηρίζει τη δημιουργία Ευρωπαϊκού Παρατηρητηρίου για την παραποίηση και την πειρατεία, το οποίο θα συλλέγει και θα διαδίδει χρήσιμες πληροφορίες σχετικά με τις πρακτικές των παραβατών και θα παρέχει ειδική υποστήριξη στις ΜΜΕ και στις ΜΜΒ. Η Επιτροπή θα πρέπει να δημοσιεύει τακτικά έκθεση για τα στοιχεία που συλλέγονται από το Παρατηρητήριο καθώς και για τη δράση του ⁽⁵⁴⁾.

⁽⁵¹⁾ Βλ. γνωμοδότηση της ΕΟΚΕ με θέμα «Η εξέλιξη του τομέα των υπηρεσιών προς τις επιχειρήσεις στην Ευρώπη», ΕΕ C 27, 3.2.3009, σελ. 26.

⁽⁵²⁾ Βλ. γνωμοδότηση της ΕΟΚΕ με θέμα «Η εσωτερική αγορά υπηρεσιών – απαιτήσεις για την αγορά εργασίας και την προστασία των καταναλωτών», ΕΕ C 175, 27.7.2007, σελ. 14.

⁽⁵³⁾ Βλ. γνωμοδότηση της ΕΟΚΕ με θέμα «Εξελίξεις στον κλάδο διανομής μεγάλης κλίμακας και επιπτώσεις στους προμηθευτές και στους καταναλωτές», ΕΕ C 175, 28.7.2009, σελ. 57.

⁽⁵⁴⁾ Βλ. γνωμοδότηση της ΕΟΚΕ με θέμα «Ανακοίνωση της Επιτροπής στο Συμβούλιο, στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και στην Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή: Ενίσχυση της επιβολής των δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας στην εσωτερική αγορά», ΕΕ C 18, 19.1.2011, σελ. 105.

8.7 Η ΕΟΚΕ απορρίπτει την υιοθέτηση οιοδήποτε ειδικού καθεστώτος για την άσκηση των δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας στο διαδίκτυο, το οποίο ενδέχεται να παραβιάζει την ιδιωτική ζωή, όπως είναι αυτά που έχουν εισαχθεί στη νομοθεσία ορισμένων κρατών μελών. Προτείνει, αντιθέτως, τη λήψη δραστικών μέτρων εκπαίδευσης και κατάρτισης των καταναλωτών και ιδιαίτερα των νέων ⁽⁵⁵⁾.

8.8 Η ΕΟΚΕ συνιστά, κυρίως για τα ορφανά έργα, ένα εναρμονισμένο σύστημα καταγραφής των δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας και των συγγενικών δικαιωμάτων, το οποίο θα ενημερώνεται τακτικά προκειμένου να ανευρίσκονται με ευκολία οι διάφοροι δικαιούχοι. Το σύστημα αυτό θα μπορούσε να προσδιορίζει τη φύση, τον τίτλο του έργου, καθώς και τους διάφορους δικαιούχους δικαιωμάτων. Ζητά από την Επιτροπή να μελετήσει κατά πόσο μπορεί να εφαρμοστεί η ιδέα αυτή ⁽⁵⁶⁾.

8.9 Η ΕΟΚΕ ζητεί εκ νέου να δημιουργηθεί και να υλοποιηθεί με τον δέοντα τρόπο σε όλα τα κράτη μέλη το δίπλωμα ευρεσιτεχνίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης ⁽⁵⁷⁾.

8.10 Η παγκόσμια διάσταση της εσωτερικής αγοράς επιβάλλει τη συνέχιση των κοινών προσπαθειών. Ένα κατάλληλο σχέδιο δράσης της ΕΕ θα πρέπει να έχει ως στόχους:

— να χαράζει τις εξωτερικές πολιτικές της ΕΕ και τις εξωτερικές πτυχές των άλλων ενωσιακών πολιτικών στη βάση μιας δομημένης λογικής, με την ενίσχυση της συνολικής συνοχής και την ενδυνάμωση της ενότητας δράσης των κρατών μελών·

— να εγγυάται το ισόρροπο άνοιγμα των αγορών, συμπεριλαμβανομένης της τήρησης των θεμελιωδών κανόνων εργασίας της ΔΟΕ, μέσω της ολοκλήρωσης των διαπραγματεύσεων του γύρου της Ντόχα και μέσω διαρθρωμένου διαλόγου με τους βασικούς εταίρους της·

— να ενισχύει τον ρόλο της ΕΕ ως διεθνούς κανονιστικής δύναμης και να ακολουθεί μια διεθνή πολιτική που να βασίζεται στην προαγωγή των δικαιωμάτων·

— να εγγυάται το συμφέρον των εργαζομένων, των καταναλωτών και των τοπικών παραγωγών στις αγορές των εμπορικών εταιρών·

— να ενισχύει τη διεθνή διάσταση του ευρώ·

— να αποσκοπεί στη δημιουργία ζώνης ανάπτυξης και οικονομικής μεγέθυνσης που να περιλαμβάνει την ταχεία ολοκλήρωση της διεύρυνσης της Ένωσης, την Πολιτική Γειτονίας, την Ένωση για τη Μεσόγειο και την ενισχυμένη συνεργασία με την Αφρική ⁽⁵⁸⁾.

⁽⁵⁵⁾ ΕΕ C 18, 19.1.2011, σελ. 105, αυτόδι.

⁽⁵⁶⁾ ΕΕ C 18, 19.1.2011, σελ. 105, αυτόδι.

⁽⁵⁷⁾ ΕΕ C 18, 19.1.2011, σελ. 105, ό.π.

⁽⁵⁸⁾ ΕΕ C 347, 18.12.2010, σελ. 8, ό.π., και γνωμοδότηση της ΕΟΚΕ με θέμα «Εξωτερική διάσταση της ανανεωμένης στρατηγικής της Λισσαβώνας», ΕΕ C 128, 18.5.2010, σελ. 41.

8.11 Υπάρχουν ακόμη εμπόδια στην ανάπτυξη της ψηφιακής παροχής υπηρεσιών, τα οποία πρέπει να διερευνηθούν ενδελεχώς, και πρέπει να εξευρεθούν λύσεις, ώστε οι ευρωπαϊκές εταιρείες επιχειρηματικών υπηρεσιών να μπορούν να δρουν πιο επιθετικά και να επεκταθούν περισσότερο εκτός των συνόρων της ΕΕ. Στα εμπόδια αυτά συμπεριλαμβάνονται η έλλειψη προτύπων και διαλειτουργικότητας, εμπιστοσύνης και ασφάλειας στο χώρο του ηλεκτρονικού εμπορίου, η απουσία επενδύσεων σε σταθερές και κινητές ευρυζωνικές υποδομές και οι υπερβολικά αργοί ρυθμοί με τους οποίους οι ΜΜΕ υιοθετούν τις ΤΠΕ ⁽⁵⁹⁾.

8.12 Σοβαρά εμπόδια στην ηλεκτρονική ένταξη πρέπει να αντιμετωπιστούν με την υψηλής ταχύτητας σύνδεση στο διαδίκτυο, τις ικανότητες στις ΤΠΕ και την ανάπτυξη προϊόντων ή υπηρεσιών κατάλληλων για τις ανάγκες της γηράσκουσας κοινωνίας και των ατόμων με αναπηρία, τη χρηματοδότηση για την καλύτερα συντονισμένη καινοτομία στις ΤΠΕ, την υποστήριξη προϊόντων και υπηρεσιών ΤΠΕ που βασίζονται σε ανοικτά πρότυπα, το πρόγραμμα Galileo στο ψηφιακό θεματολόγιο και την ανάπτυξη και διάδοση χρήσιμου επιγραμμικού περιεχομένου και υπηρεσιών που εγγυώνται την προστασία της ιδιωτικής ζωής και την ασφαλή αποθήκευση των προσωπικών δεδομένων ⁽⁶⁰⁾.

8.13 Τα κράτη μέλη πρέπει να αναπτύξουν δυναμικά εθνικά ερευνητικά και αναπτυξιακά προγράμματα στους τομείς ΤΠΕ και FET, προκειμένου να καταστούν ισχυροί εταίροι στην ευρωπαϊκή και στη διεθνή συνεργασία. Μεγάλο μέρος των πόρων των Διαρθρωτικών Ταμείων πρέπει να επενδυθεί για τον σκοπό αυτόν ⁽⁶¹⁾.

8.14 Όσον αφορά τις ΜΜΕ, η ΕΟΚΕ επαναλαμβάνει τις προτάσεις της για μια φιλόδοξη ευρωπαϊκή νομοθετική πράξη για τις μικρές επιχειρήσεις («Small Business Act» for Europe, SBAE), η οποία θα περιλαμβάνει τα εξής:

- ένα δεσμευτικό νομικό μέσο για την εφαρμογή της αρχής «προτεραιότητα στις μικρές επιχειρήσεις», με στόχο τη διασφάλιση – μέσω της επιβολής των μέγιστων δυνατών περιορισμών – της αποτελεσματικής και απτής εφαρμογής των εν λόγω αρχών διακυβέρνησης, τόσο σε ενωσιακό επίπεδο όσο και στα κράτη μέλη και στις περιφέρειες·
- έναν οδικό χάρτη συνοδευόμενο από επακριβές χρονοδιάγραμμα και από ενδεδειγμένα μέσα για την εφαρμογή των συγκεκριμένων και εκτεταμένων διατάξεων της SBAE·

⁽⁵⁹⁾ Βλ. γνωμοδότηση της ΕΟΚΕ με θέμα «Υπηρεσίες και ευρωπαϊκή μεταποιητική βιομηχανία: η αλληλεπίδραση των κλάδων αυτών και ο αντίκτυπός τους στην απασχόληση, την ανταγωνιστικότητα και την παραγωγικότητα», ΕΕ C 318, 23.12.2006, σελ. 26.

⁽⁶⁰⁾ Βλ. γνωμοδότηση της ΕΟΚΕ με θέμα «Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών: Ένα ψηφιακό θεματολόγιο για την Ευρώπη», ΕΕ C 54, 19.2.2011, σελ. 58.

⁽⁶¹⁾ Βλ. γνωμοδότηση της ΕΟΚΕ με θέμα «Ανακοίνωση της Επιτροπής στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών - Διεύρυνση των ορίων των ΤΠΕ – στρατηγική έρευνας για τις μελλοντικές και τις αναδυόμενες τεχνολογίες στην Ευρώπη», ΕΕ C 255, 22.9.2010, σελ. 54.

— σαφείς δεσμεύσεις έναντι της μείωσης του γραφειοκρατικού φόρτου και κυρίως έναντι της εφαρμογής της αρχής «μόνον άπαξ» για όλες τις διοικητικές διατυπώσεις·

— αναμόρφωση των υπηρεσιών της Ευρωπαϊκής Επιτροπής προκειμένου να παρασχεθεί στις ΜΜΕ ένας πραγματικός συνομιλητής και ενδεδειγμένα μέσα για την προώθηση του «εξευρωπαϊσμού» των επιχειρήσεων·

— ευρωπαϊκά μέσα τα οποία μπορούν να χρησιμεύσουν ως μοχλός για την προώθηση της κεφαλαιοποίησης, της δικτύωσης, των επενδύσεων και της δια βίου κατάρτισης στις ΜΜΕ·

— ένα συνεκτικό πολιτικό πλαίσιο για όλες τις ευρωπαϊκές πολιτικές προκειμένου οι ΜΜΕ να θεωρούνται ο κανόνας και όχι η εξαίρεση·

— συνεκτίμηση των στόχων της SBAE σε εθνικό επίπεδο, συμπεριλαμβανομένου και του νομοθετικού επιπέδου·

— επαναφορά της πρακτικής των διαρκών διαβουλεύσεων με τις ενδιάμεσες οργανώσεις και τους κοινωνικούς εταίρους ⁽⁶²⁾.

8.15 Η ΕΟΚΕ ζητά την εφαρμογή μιας κοινής και ενοποιημένης βάσης φορολογίας επιχειρήσεων (ΚΕΒΦΕ) ⁽⁶³⁾ ως αρχή απλοποίησης, διαφάνειας και ισότητας των φορολογικών πρακτικών των κρατών μελών. Είναι επίσης σημαντικό να εξετασθεί η επέκταση της συνεργασίας και του συντονισμού σχετικά με την φορολογία επιχειρήσεων ⁽⁶⁴⁾.

8.16 Η ΕΟΚΕ υποστηρίζει την ανάγκη να επιτευχθεί ένα απλό εναρμονισμένο σύστημα έμμεσης φορολογίας, με τη μείωση του διοικητικού φόρτου, με εμφανή οφέλη για τις επιχειρήσεις και τους πολίτες, το οποίο να εξασφαλίζει τη δίκαιη φορολόγηση και ορισμένα έσοδα για τα δημόσια οικονομικά, να μειώνει τον κίνδυνο της φοροδιαφυγής και να συμβάλλει στην ανάπτυξη και στην ολοκλήρωση της εσωτερικής αγοράς ⁽⁶⁵⁾.

⁽⁶²⁾ Βλ. γνωμοδότηση της ΕΟΚΕ με θέμα «Ανακοίνωση της Επιτροπής στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο στο Συμβούλιο, στην Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και στην Επιτροπή των Περιφερειών - Προτεραιότητα στις μικρές επιχειρήσεις – Μια «Small Business Act» για την Ευρώπη», ΕΕ C 182, 4.8.2009, σελ. 30

⁽⁶³⁾ Βλ. την πρόσφατη ανακοίνωση της Επιτροπής με θέμα «Για την εφαρμογή του κοινοτικού προγράμματος βελτίωσης της οικονομικής ανάπτυξης και της απασχόλησης και ενίσχυσης της ανταγωνιστικότητας των επιχειρήσεων της ΕΕ: περαιτέρω επιτευχθείσα πρόοδος κατά το 2006 και τα επόμενα βήματα για την υποβολή πρότασης για την κοινή ενοποιημένη βάση φορολογίας των επιχειρήσεων (ΚΕΒΦΕ)», (COM(2007) 223 τελικό, 2.5.2007).

⁽⁶⁴⁾ ΕΕ C 120, 16.8.2008, σ. 51, ό.π.

⁽⁶⁵⁾ Βλ. γνωμοδότηση της ΕΟΚΕ με θέμα «Πρόταση οδηγίας του Συμβουλίου για την τροποποίηση της οδηγίας 2006/112/ΕΚ σχετικά με το κοινό σύστημα φόρου προστιθέμενης αξίας, όσον αφορά τη διάρκεια της υποχρεωτικής εφαρμογής ενός κατώτατου κανονικού συντελεστή», ΕΕ C 51, της 17.2.2011, σελ. 67.

8.17 Όσον αφορά την απάτη στον τομέα του ΦΠΑ, η προβαλλόμενη αντίσταση έναντι των αλλαγών έχει επιβλαβείς επιπτώσεις για τα δημόσια οικονομικά των κρατών μελών και της ΕΕ· ιδιαιτέρως συμφέροντα υπερισχύουν έναντι του κοινού συμφέροντος⁽⁶⁶⁾.

9. Προσέλκυση ιδιωτικών κεφαλαίων για τη χρηματοδότηση της ανάπτυξης

9.1 Οι προτάσεις, τις οποίες υποβάλλει η Επιτροπή προκειμένου να προσελκυθούν μεγαλύτερα ιδιωτικά κεφάλαια για τη χρηματοδότηση της ανάπτυξης, είναι κάπως διστακτικές. Σε μια εποχή κατά την οποία τα δημόσια οικονομικά των περισσότερων κρατών μελών υφίστανται είτε σοβαρούς περιορισμούς είτε περικοπές, θα πρέπει να δοθεί πολύ μεγαλύτερη προτεραιότητα στην ανάγκη εξεύρεσης εναλλακτικών πηγών χρηματοδότησης για την τόνωση της ανάπτυξης. Η πρόταση για την εισαγωγή ενωσιακών ομολόγων για τη χρηματοδότηση έργων θα βοηθήσει με ορισμένες σημαντικές επενδύσεις σε υποδομές, αλλά θα πρέπει να υπάρξει και συστηματικότερη προσπάθεια ώστε να κινητοποιηθούν επενδύσεις από ευρωπαϊκά συνταξιοδοτικά ταμεία. Αυτό μπορεί να επιτευχθεί εφόσον ενθαρρυνθούν τα κράτη μέλη, ώστε να παρέχουν κίνητρα στα συνταξιοδοτικά ταμεία τους για τη συγχρηματοδότηση εθνικών υποδομών και την επένδυση σε αυτές.

9.2 Εάν επιτραπεί στην ΕΤΕπ η έκδοση ευρωομολόγων, ή μάλλον ενωσιακών ομολόγων, που θα καλύπτουν και τα 27 κράτη μέλη, μπορεί να αντληθεί νέο κεφάλαιο για τον δημόσιο τομέα χωρίς αυτό να εξαρτάται πλήρως από τον ιδιωτικό χρηματοπιστωτικό τομέα. Οι χρηματοδοτικοί πόροι θα πρέπει να αναζητηθούν ανάντη, για παράδειγμα, από Ιδρύματα Επαγγελματικών Συνταξιοδοτικών Παροχών (ΙΕΣΠ), ούτως ώστε η ΕΤΕπ να μετατραπεί σε σύνδεσμο μεταξύ αυτών των κεφαλαιουχικών πόρων και των επενδύσεων της. Τα ευρωομόλογα μπορεί επίσης να αποτελέσουν μέσα μακροπρόθεσμων καταθέσεων από ιδιώτες. Η ΕΟΚΕ επικροτεί την ταχεία εισαγωγή οολόγων για τη χρηματοδότηση έργων, ωστόσο αυτό δεν θα πρέπει να υποκαταστήσει τη δημιουργία ευρωομολόγων ή να αποτελέσει εναλλακτική λύση σε αυτήν⁽⁶⁷⁾.

9.3 Όσον αφορά τις χρηματοδοτικές δομές για τις ΜΜΕ στο πλαίσιο της τρέχουσας χρηματοοικονομικής κατάστασης, η πρόταση για την ελευθέρωση των ταμείων επιχειρηματικών κεφαλαίων ώστε να έχουν τη δυνατότητα να δραστηριοποιούνται σε ολόκληρη την Ένωση είναι ευπρόσδεκτη αλλά πολύ καθυστερημένη. Δεδομένης της διεύρυνσης της ευρωπαϊκής αγοράς, θα πρέπει επίσης να εξεταστούν τρόποι με τους οποίους θα μπορούσε να αυξηθεί η προσφορά χρηματοδότησης μέσω επιχειρηματικών κεφαλαίων. Για παράδειγμα, η δημιουργία περιφερειακών μικρών πλατφορμών συνεργασίας που θα συντονίζονται από Ευρωπαϊκό Δίκτυο θα αποτελέσει ένα νέο εργαλείο που μπορεί να χρησιμοποιηθεί προκειμένου να αντληθούν νέα κεφάλαια για τις μικρές επιχειρήσεις. Αυτό θα ενθαρρύνει την περαιτέρω ροή επιχειρηματικών κεφαλαίων και τη χρηματοδότηση από επιχειρηματικούς «αγγέλους». Θα βοηθήσει επίσης τη στήριξη μικρών επιχειρήσεων από μικρούς επενδυτές επιχειρηματικών κεφαλαίων⁽⁶⁸⁾.

9.4 Υπάρχει αναγνωρισμένη αδυναμία της αγοράς να παρέχει κεφάλαια αρχικού σταδίου ανάπτυξης για τεχνολογικές νεοσύστατες

εταιρίες (start ups) ή επιχειρήσεις προερχόμενες από κατάτμηση εταιρικής δραστηριότητας (spin outs). Σε μια προσπάθεια αντιστάθμισης αυτού του φαινομένου μέσω πρωτοβουλιών όπως είναι οι επιχειρηματικοί «άγγελοι» και τα κεφάλαια εκκίνησης έλαβαν βοήθεια, ωστόσο τα ερευνητικά κέντρα και τα πανεπιστήμια σε ολόκληρη την Ευρώπη ακόμη δυσκολεύονται να μεταφέρουν γνώση στην αγορά. Η ζήτηση για τέτοια κεφάλαια αρχικού σταδίου αυξάνεται, ωστόσο η προσφορά παραμένει σχετικά στάσιμη. Θα πρέπει να καταβληθεί μεγαλύτερη προσπάθεια ώστε να δοθεί κίνητρο σε άτομα και οργανισμούς που διαθέτουν μεγάλα κεφάλαια να εισφέρουν μεγαλύτερη χρηματοδότηση υψηλού κινδύνου για τεχνολογικές νεοσύστατες επιχειρήσεις και πρωτότυπη δραστηριότητα.

9.5 Απαραίτητη είναι η προώθηση πρακτικών μεθόδων για τη στήριξη των ΜΜΕ όπως η διαμεσολάβηση, οι φορολογικές ελαφρύνσεις, οι άμεσες πληρωμές και τα μέτρα που διευκολύνουν την ταχεία διανομή κεφαλαίων μέσω εξαιρέσεων στις κρατικές ενισχύσεις, ιδίως για τους τομείς που είναι πιο εκτεθειμένοι στην παγκοσμιοποίηση και στις συνεχιζόμενες επιπτώσεις της οικονομικής και χρηματοπιστωτικής κρίσης⁽⁶⁹⁾.

10. Δημιουργία αποτελεσματικής, ως προς το κόστος, πρόσβασης σε ενέργεια

10.1 Τα μέτρα που περιλαμβάνονται στην «τρίτη δέσμη ενεργειακών μέτρων» πρέπει να εφαρμοστούν προκειμένου να δημιουργηθεί πραγματική αγορά ενέργειας βασισμένη στη συνεργασία μεταξύ κρατών, στην καλύτερη διασύνδεση των δικτύων και των φορέων και στην ενίσχυση των εξουσιών των εθνικών ρυθμιστικών αρχών⁽⁷⁰⁾.

10.2 Η ενεργειακή απόδοση είναι ο πρόδρομος του τεχνολογικού άλματος το οποίο θα επιτρέψει τη μετάβαση στην οικονομία χαμηλών εκπομπών άνθρακα. Έχει επιτευχθεί πρόοδος, αλλά τα κράτη μέλη πρέπει να καταβάλουν μεγαλύτερες προσπάθειες ώστε να αναπτυχθούν οι ανανεώσιμες πηγές ενέργειας στο πλαίσιο των επενδυτικών τους σχεδίων και να εξασφαλιστεί ότι οι εταιρίες του ιδιωτικού τομέα που δραστηριοποιούνται στα προϊόντα και τις υπηρεσίες ενεργειακής απόδοσης διαθέτουν το κατάλληλο σταθερό κανονιστικό πλαίσιο και τις αντίστοιχες πρωτοβουλίες⁽⁷¹⁾.

10.3 Η ΕΟΚΕ έχει υποβάλει στο Συμβούλιο Ενέργειας της 4ης Φεβρουαρίου 2011 πρόταση καθορισμού στόχων ενεργειακής απόδοσης για συγκεκριμένους κίριους κλάδους όπως είναι οι μεταφορές και οι κατασκευές, στην οποία περιλαμβάνονται μέτρα όπως είναι:

- η εσωτερική χρήση του εξωτερικού κόστους όλων των μορφών ενέργειας, ώστε οι αγορές να στραφούν φυσιολογικά προς εκείνες τις μορφές ενέργειας που παράγουν τις χαμηλότερες εκπομπές διοξειδίου του άνθρακα·

- η προώθηση της πληροφόρησης και της εκπαίδευσης για όλες τις νέες τεχνολογίες ενεργειακής απόδοσης, π.χ. στον τομέα των κατασκευών, των δημοσίων έργων και των μεταφορών·

⁽⁶⁶⁾ Βλ. γνωμοδότηση της ΕΟΚΕ με θέμα «Πρόταση κανονισμού του Συμβουλίου για τη διοικητική συνεργασία και την καταπολέμηση της απάτης στον τομέα του φόρου προστιθέμενης αξίας», ΕΕ C 347, 18.12.2010, σελ. 73.

⁽⁶⁷⁾ ΕΕ C 48, 15.2.2011, σ. 57, ό.π.

⁽⁶⁸⁾ Βλ. γνωμοδότηση της ΕΟΚΕ με θέμα «Χρηματοδοτικές δομές για τις ΜΜΕ στο πλαίσιο της τρέχουσας χρηματοοικονομικής κατάστασης», ΕΕ C 48, 15.2.2011, σ. 33

⁽⁶⁹⁾ Βλ. γνωμοδότηση της ΕΟΚΕ με θέμα «Τρόποι στήριξης των ΜΜΕ για την προσαρμογή τους στις αλλαγές της παγκόσμιας αγοράς», ΕΕ C 255, 22.9.2010, σελ. 24.

⁽⁷⁰⁾ Βλ. γνωμοδότηση της ΕΟΚΕ με θέμα «Η ενεργειακή πενία υπό το πρίσμα της ελευθέρωσης της αγοράς και της οικονομικής κρίσης», ΕΕ C 44, 11.2.2011, σελ. 53.

⁽⁷¹⁾ Βλ. γνωμοδότηση της ΕΟΚΕ με θέμα «Ενεργειακή στρατηγική για την περίοδο 2011–2020», CESE 1627/2010, ΕΕ C 54, 19.2.2011, σελ. 1.

— η αποτελεσματικότερη αξιοποίηση των δυνατοτήτων που προσφέρονται από τις ΤΠΕ, ώστε να ενισχυθεί η ενεργειακή απόδοση σε κάθε επίπεδο παραγωγής και κατανάλωσης·

10.4 Η ΕΟΚΕ υπενθυμίζει ότι τα κτίρια, τα οποία ευθύνονται για το 40 % της τελικής ζήτησης ενέργειας στην Ευρωπαϊκή Ένωση, αποτελούν τον μεγαλύτερο καταναλωτή ενέργειας. Το ήμισυ της συνολικής αύξησης της ενεργειακής απόδοσης μπορεί να εξασφαλιστεί στον χώρο των κατασκευών και με αρνητικό κόστος. Αυτού του είδους οι βελτιώσεις θα μπορούσαν από μόνες τους να επιτύχουν τις δεσμεύσεις που έχει αναλάβει η ΕΕ με το πρωτόκολλο του Κιότο. Επιπλέον, αυτή η εξοικονόμηση ενέργειας μπορεί να επιτευχθεί με τη χρήση ήδη υφιστάμενων τεχνολογιών. Πέραν αυτών, η αύξηση της ενεργειακής απόδοσης των κτιρίων έχει μόνο θετικές συνέπειες, δεδομένου ότι δημιουργεί ωφέλιμη απασχόληση, μειώνει τις λειτουργικές δαπάνες, αυξάνει τις ανέσεις και συμβάλλει στη δημιουργία ενός καθαρότερου περιβάλλοντος. Το θέμα αυτό θα πρέπει να αποτελέσει απόλυτη προτεραιότητα για την Ευρωπαϊκή Ένωση. Η ΕΟΚΕ αναγνωρίζει επίσης τη σημασία που έχει η χρήση νέων, προηγμένης τεχνολογίας βασικών υλικών στις οικιακές εφαρμογές αλλά και σε γραφεία, καθώς και σε άλλους τομείς, όπως είναι η ενέργεια ή οι μεταφορές ⁽⁷²⁾.

10.5 Οι βιομηχανίες εντάσεως ενέργειας πρέπει πράγματι να συμβάλουν στους στόχους της ενεργειακής και της κλιματικής πολιτικής. Τα μέσα της ενεργειακής και της κλιματικής πολιτικής πρέπει να εξεταστούν προσεκτικά και να σχεδιαστούν με βάση την έκταση του αντικτύπου τους στην ανταγωνιστικότητα αυτών των βιομηχανιών ⁽⁷³⁾.

10.6 Οι εξαιρετικές περιβαλλοντικές επιδόσεις πολλών προϊόντων υαλοφυακίων και κεραμικής (μονωτικά υλικά, διπλοί υαλοπίνακες κλπ.) πρέπει να προωθηθούν ως σημείο αναφοράς στην εξοικονόμηση ενέργειας για τον κατασκευαστικό κλάδο στην ΕΕ. Επιπλέον, η τεχνολογία αυτή πρέπει να περιλαμβάνεται σε κάθε σχεδιαζόμενη μεταφορά τεχνολογίας προς τρίτες χώρες με υψηλές δυνατότητες εξοικονόμησης ενέργειας ⁽⁷⁴⁾.

10.7 Η ΕΟΚΕ προτείνει να διερευνηθεί εάν, δεδομένης της σημαντικής κρίσης και με την προοπτική της βιωσιμότητας, οι ισχύουσες διατάξεις (για τις τηλεπικοινωνίες, τις ταχυδρομικές υπηρεσίες, την ηλεκτροδότηση) αρκούν για να αποτραπεί η υποβάθμιση της ποιότητας των παρεχομένων υπηρεσιών και η ανάπτυξη φαινομένων αποκλεισμού, κοινωνικής ρήξης και φτώχειας. Επίσης, θα ήταν χρήσιμο να καθοριστεί κατά πόσον θα πρέπει να καλύπτονται και νέοι τομείς από την υποχρέωση για «υψηλό επίπεδο ποιότητας, ασφάλειας και οικονομικής προσιτότητας, ίση μεταχείριση και προώθηση της καθολικής πρόσβασης και των δικαιωμάτων των χρηστών», σύμφωνα με τις κοινές αξίες της Ένωσης, όπως ορίζονται στο Πρωτόκολλο αριθ. 26 της Συνθήκης της Λισσαβώνας ⁽⁷⁵⁾.

⁽⁷²⁾ Βλ. γνωμοδότηση της ΕΟΚΕ με θέμα «Ο αντίκτυπος της τρέχουσας εξέλιξης των αγορών ενέργειας στις βιομηχανικές αλυσίδες αξίας στην Ευρώπη», ΕΕ C 77, 31.3.2009, σελ. 88.

⁽⁷³⁾ ΕΕ C 77, 31.3.2009, σ. 88, αυτόδη.

⁽⁷⁴⁾ Βλ. γνωμοδότηση της ΕΟΚΕ με θέμα «Η ανταγωνιστικότητα της ευρωπαϊκής υαλοφυακίας και κεραμικής βιομηχανίας με ιδιαίτερη αναφορά στη δέσμη μέτρων για την ενέργεια και το κλίμα της ΕΕ», ΕΕ C 317, 23.12.2009, σελ. 7.

⁽⁷⁵⁾ Βλ. γνωμοδότηση της ΕΟΚΕ με θέμα «Ποιές υπηρεσίες κοινής ωφελίας χρειάζονται για την αντιμετώπιση της κρίσης;» ΕΕ C 48 της 15.2.2011, σελ. 77.

10.8 Θα πρέπει να διεξαχθούν έρευνες για τη δυνατότητα δημιουργίας ευρωπαϊκής ενεργειακής υπηρεσίας γενικού συμφέροντος, η οποία θα μπορούσε να τειθεί στην υπηρεσία της κοινής ενεργειακής πολιτικής. Ωστόσο, τα ευρωπαϊκά θεσμικά όργανα και οι εθνικές κυβερνήσεις ή τα κράτη μέλη, που είναι αντιμετώπιση αφενός με τις διαφορές σε εθνικό επίπεδο και αφετέρου με την κοινή ανάγκη να οικοδομηθεί ενιαία ευρωπαϊκή αγορά, δυσκολεύονται να εξοικειωθούν με την ιδέα των ενωσιακών υπηρεσιών γενικού συμφέροντος (οικονομικού ή άλλου χαρακτήρα). Για παράδειγμα, η ιδέα δημιουργίας ευρωπαϊκών υπηρεσιών στον τομέα της ενέργειας δεν έτυχε ευνοϊκής αποδοχής από τους φορείς λήψης πολιτικών αποφάσεων. Ωστόσο, οι ενωσιακές ΥΓΣ είναι απαραίτητες για την εν εξελίξει διαδικασία της ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης. Οι υπηρεσίες αυτές θα είναι η έκφραση της ευρωπαϊκής αλληλεγγύης για την αντιμετώπιση των προκλήσεων που αντιμετωπίζει η Ένωση. Θα πρέπει να δημιουργηθεί ενιαίο Ευρωπαϊκό Δίκτυο, καθώς και κοινά προγράμματα και δομές για τον σχεδιασμό και τη διαχείρισή του. Το δίκτυο θα πρέπει να είναι έξυπνο όσον αφορά τη διαχείριση και τη λειτουργία του σε όλα τα επίπεδα, ούτως ώστε να βελτιστοποιεί την αντιστοιχία μεταξύ προσφοράς και ζήτησης ⁽⁷⁶⁾.

10.9 Οι βιομηχανίες εντάσεως ενέργειας χρειάζονται ασφαλή ενεργειακό εφοδιασμό, από ένα ενδεδειγμένο ευρωπαϊκό ενεργειακό μίγμα, το οποίο να μην αποκλείει καμία πηγή ενέργειας (άνθρακα, ανανεώσιμες πηγές, πυρηνική ενέργεια) και να βασίζεται στον αποτελεσματικό ανταγωνισμό στις αγορές ηλεκτρισμού και φυσικού αερίου, ώστε να διαμορφώνονται τελικά λογικές τιμές για τον ενεργειακό εφοδιασμό. Τα συμφέροντα των εθνικών ενεργειακών πολιτικών θα πρέπει να συνδεθούν πιο έντονα με μια ολοκληρωμένη ευρωπαϊκή προσέγγιση, επειδή μέχρι σήμερα η ενεργειακή αγορά δεν συμβαδίζει με την ενιαία αγορά βιομηχανικών αγαθών. Ανεξάρτητα από την απόφαση ορισμένων κρατών μελών να μην κάνουν χρήση πυρηνικής ενέργειας, η διατήρηση της παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας με πυρηνική σχάση στην ΕΕ θα σήμαινε ότι θα διατηρηθεί και η σχετική τεχνολογία στην Ευρώπη. Φυσικά, για τη συνέχιση της πυρηνικής επιλογής απαιτείται υψηλό επίπεδο ασφάλειας και καλή κατάρτιση των εργαζομένων ⁽⁷⁷⁾.

10.10 Όσον αφορά τη δημιουργία πανευρωπαϊκών προτύπων για ενεργειακά αποδοτικά προϊόντα, η ΕΟΚΕ επισημαίνει τις πρωτοβουλίες της Επιτροπής όπως είναι ο νέος κανονισμός Energy Star, τα πρότυπα του οποίου είναι πλέον υποχρεωτικά όσον αφορά τους δημόσιους διαγωνισμούς για την προμήθεια εξοπλισμού γραφείου, τα εναρμονισμένα πρότυπα για την ενεργειακή κατανάλωση των κτιρίων και οι αυξημένες αρμοδιότητες των εθνικών ρυθμιστικών φορέων στον τομέα της ενεργειακής απόδοσης. Θεωρεί ότι οι εθελοντικές συμφωνίες με τους εθνικούς φορείς του ενεργειακού τομέα είναι χρήσιμες, αλλά κάθε συμφωνία που εγκρίνεται θα πρέπει να ορίζει με σαφήνεια ότι η μη επίτευξη των στόχων θα έχει ως αποτέλεσμα την επιβολή δεσμευτικών προτύπων ⁽⁷⁸⁾.

⁽⁷⁶⁾ Βλ. γνωμοδότηση της ΕΟΚΕ με θέμα «Υπηρεσίες γενικού οικονομικού συμφέροντος: πώς κατανέμονται οι αρμοδιότητες μεταξύ ΕΕ και κρατών μελών;», ΕΕ C 128, 18.5.2010, σελ. 65

⁽⁷⁷⁾ ΕΕ C 77, 31.3.2009, σ. 88, ό.π.

⁽⁷⁸⁾ Βλ. γνωμοδότηση της ΕΟΚΕ με θέμα «Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Συμβούλιο και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο σχετικά με μια πρώτη αξιολόγηση των εθνικών σχεδίων δράσης για την ενεργειακή απόδοση όπως απαιτείται από την οδηγία 2006/32/ΕΚ για την ενεργειακή απόδοση κατά την τελική χρήση και τις ενεργειακές υπηρεσίες - Από κοινού βήματα προόδου στην ενεργειακή απόδοση», ΕΕ C 77, 31.3.2009, σελ. 54.

10.11 Στο ίδιο πλαίσιο, η ΕΟΚΕ θεωρεί ότι είναι ιδιαίτερος σημαντικό να εξεταστεί προσεκτικά ο αντίκτυπος των υψηλών τιμών της ενέργειας στα φτωχότερα νοικοκυριά και στα ευάλωτα άτομα και να διαμορφωθούν αντιστοίχως οι πολιτικές της ΕΕ και των κρατών μελών. Τα νοικοκυριά αυτά πρέπει να λαμβάνουν κατά προτεραιότητα στήριξη κατά την υλοποίηση μέτρων ενεργειακής απόδοσης ⁽⁷⁹⁾.

10.12 Η ΕΟΚΕ στηρίζει τις προσπάθειες που καταβλήθηκαν για την επίτευξη αποτελεσματικής συντροπικότητας και την τελειοποίηση και δικτύωση των διαφορετικών μέσων μεταφοράς, προκειμένου να δημιουργηθεί ένα ολοκληρωμένο σύστημα μεταφορών και να μεγιστοποιηθεί η ελεύθερη ροή των μεταφορών ⁽⁸⁰⁾.

10.13 Η ΕΟΚΕ, διαπιστώνοντας την εξάρτηση του κλάδου των μεταφορών από τα ορυκτά καύσιμα με όλες τις συνέπειες που αυτό έχει για τα επίπεδα των εκπομπών και για την ασφάλεια και την ανεξαρτησία του εφοδιασμού και έχοντας επίγνωση των περιορισμένων πόρων, ιδίως του πετρελαίου, θεωρεί ότι η μελλοντική ευρωπαϊκή πολιτική μεταφορών θα πρέπει, διατηρώντας την ανταγωνιστικότητα του κλάδου στο πλαίσιο της στρατηγικής για το 2020, να επιδιώξει τους εξής τέσσερις κύριους στόχους: προώθηση αποδοτικότερων όσον αφορά τις εκπομπές άνθρακα μέσων μεταφοράς, ενεργειακή απόδοση, ασφάλεια και ανεξαρτησία του εφοδιασμού καθώς και καταπολέμηση της κυκλοφοριακής συμφόρησης ⁽⁸¹⁾.

10.14 Οι κύριες προκλήσεις που πρέπει να αντιμετωπισθούν και τα διακυβεύματα που πρέπει να ενσωματωθούν σε μια βιώσιμη πολιτική μεταφορών είναι η αυξανόμενη αστικοποίηση και η απαίτηση για άνετες καθημερινές μετακινήσεις, η προστασία της δημόσιας υγείας που συνεπάγεται τη μείωση των εκπομπών ρύπων και αερίων του θερμοκηπίου, η διατήρηση των εμπορικών συναλλαγών που συνεπάγεται μείωση των εκπομπών, ο καθορισμός ομοιογενών περιοχών για τη χάραξη μιας πραγματικά ολοκληρωμένης πολιτικής μεταφορών, η συμμετοχή των οικονομικών φορέων και του γενικού πληθυσμού στην εφαρμογή νέων πολιτικών και νέων συμπεριφορών όσον αφορά την κινητικότητα ⁽⁸²⁾.

10.15 Η ΕΟΚΕ υποστήριξε επίσης πρωτοβουλίες της ΕΕ για καθαρά και ενεργειακά αποδοτικά οχήματα, και συνέστησε την πραγματοποίηση περαιτέρω ενεργειών. Τονίζει ότι υπάρχει έντονος ανταγωνισμός μεταξύ των σημαντικών παραγόντων στην αυτοκινητοβιομηχανία, τη βιομηχανία συσσωρευτών και τη βιομηχανία παραχής ενέργειας για την ανάπτυξη των βέλτιστων τεχνολογιών στις πλέον ανταγωνιστικές τιμές. Ο εν λόγω ανταγωνισμός αποτελεί από μόνος του ισχυρή κινητήρια δύναμη για καινοτομία και πρέπει να διεξάγεται χωρίς προσκόμματα, απαιτούνται όμως κίνητρα αγοράς ώστε να υπάρξει αποφασιστική πρόοδος προς την κατεύθυνση της νέας γενιάς υβριδικών οχημάτων με ρευματολήπτη και οχημάτων που λειτουργούν αποκλειστικά με ηλεκτρικό ρεύμα ⁽⁸³⁾.

Βρυξέλλες, 15 Μαρτίου 2011.

Ο Πρόεδρος
της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής
Staffan NILSSON

⁽⁷⁹⁾ ΕΕ C 54, 19.2.2011, σελ. 1, ό.π.

⁽⁸⁰⁾ Βλ. γνωμοδότηση της ΕΟΚΕ με θέμα «Η ευρωπαϊκή πολιτική μεταφορών στο πλαίσιο της στρατηγικής της Λισσαβώνας για την περίοδο μετά το 2010 και της στρατηγικής για την αειφόρο ανάπτυξη», ΕΕ C 354, 28.12.2010, σελ. 23.

⁽⁸¹⁾ ΕΕ C 354, 28.12.2010, σελ. 23, ό.π.

⁽⁸²⁾ ΕΕ C 354, 28.12.2010, σελ. 23, αυτοίδη.

⁽⁸³⁾ Βλ. γνωμοδότηση της ΕΟΚΕ με θέμα «Για μια ευρύτερη υιοθέτηση των ηλεκτρικών οχημάτων», ΕΕ C 44, 11.2.2011, σελ. 47